

บทความ

เรื่อง การทบทวนสภาเกี่ยวกับการเสริมสร้างสันติภาพตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ ๑๖ (ด้านสันติภาพ)

โดย ทีมงานการจัดทำเอกสารวิชาการเพื่อการสนับสนุนการดำเนินงานของสถาบันนิติบัญญัติแห่งชาติ
ของสำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) คือ กรอบวาระการพัฒนาที่ใช้พัฒนาร่วมกันทั่วโลก โดยตั้งเจตจำนงว่าทุก ๆ ประเทศจะพัฒนาประเทศกันอย่างไรให้มีความยั่งยืน โดยแบ่งเป้าหมายออกเป็น ๑๗ เป้าหมาย ทั้งนี้ เป้าหมายที่ ๑๖ เป็นเป้าหมายที่มุ่งส่งเสริมสังคมให้เกิดความสงบสุข ประชาชนทุกคนเข้าถึงความยุติธรรม และมีสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบและครอบคลุมทุกระดับ (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, ๒๕๖๐)

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ๑๗ เป้าหมาย โดย องค์การสหประชาชาติ
ที่มาภาพ: UN Thailand (<http://www.un.or.th/th/un-thailand-sdgs-survey-2/>)

เนื่องจากสันติภาพเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่ประเด็นการพัฒนาอื่น ๆ และนานาประเทศต้องการความสงบสุขของสังคมเป็นพื้นฐาน เพราะเมื่อบ้านเมืองสงบสุขจึงจะสามารถมุ่งเน้นเรื่องการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ต่อไปได้

ความสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ ๑๖

ความมั่นคง ความสงบสุขและสันติภาพเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน สหประชาชาติจึงได้กำหนดให้สันติภาพเป็นหนึ่งในหัวข้อที่ต้องการการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยระบุไว้ในเป้าหมายที่ ๑๖ เรื่อง “ความสงบสุข ยุติธรรมและสถาบันที่เข้มแข็ง” วัตถุประสงค์หลักของการพัฒนาในเป้าหมายดังกล่าวคือ เพื่อที่จะลดความรุนแรงในทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการทารุณกรรมทางเพศ อาชญากรรมและการแสวงหาผลประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ อันมีผลให้เกิดความขัดแย้ง ความรุนแรง

และการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล จนมีผลกระทบในวงกว้างต่อการพัฒนาประเทศและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ด้วยเหตุนี้ การสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน ตลอดจนสังคมและชุมชนในประเทศ จึงมีส่วนสำคัญในการหาแนวทางแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและความยุติธรรม ตัวอย่างเช่น การเจรจาเพื่อการลดอาวุธผิดกฎหมาย การสนับสนุนให้ประเทศกำลังพัฒนามีส่วนร่วมในการพัฒนาสันติภาพ ด้วยหลักนิติธรรม บนพื้นฐานของหลักสิทธิมนุษยชน

สัญลักษณ์ของการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ ๑๖ โดยสหประชาชาติ

“ Promote peaceful and inclusive societies for sustainable development, provide access to justice for all and build effective, accountable and inclusive institutions at all levels ”

การพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ ๑๖

การส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรม และสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบและครอบคลุมในทุกระดับ มีเป้าประสงค์ที่ครอบคลุมประเด็นย่อยต่าง ๆ ดังนี้

๑๖.๑ ลดความรุนแรงทุกรูปแบบและอัตราการตายที่เกี่ยวข้องในทุกแห่งให้ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ

๑๖.๒ ยุติการข่มเหง การแสวงหาประโยชน์อย่างไม่ถูกต้อง การค้ามนุษย์ และความรุนแรงและการทรมานทุกรูปแบบที่มีต่อเด็ก

๑๖.๓ ส่งเสริมหลักนิติธรรมทั้งในระดับชาติและระหว่างประเทศ และสร้างหลักประกันว่าทุกคนสามารถเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียม

๑๖.๔ ลดการลักลอบเคลื่อนย้ายอาวุธและเงิน เสริมความแข็งแกร่งของกระบวนการติดตามและการส่งคืนสินทรัพย์ที่ถูกขโมยไป และต่อสู้กับอาชญากรรมที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรทุกรูปแบบ ภายในปี ๒๕๗๓

๑๖.๕ ลดการทุจริตในตำแหน่งหน้าที่และการรับสินบนทุกรูปแบบ

๑๖.๖ พัฒนาสถาบันที่มีประสิทธิผล มีความรับผิดชอบ และโปร่งใสในทุกระดับ

๑๖.๗ สร้างหลักประกันว่าจะมีกระบวนการตัดสินใจที่มีความรับผิดชอบ ครอบคลุม มีส่วนร่วม และมีความเป็นตัวแทนที่ดี ในทุกระดับการตัดสินใจ

๑๖.๘ ขยายและเสริมความแข็งแกร่งของการมีส่วนร่วมของประเทศกำลังพัฒนาในสถาบันที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาลโลก

๑๖.๙ จัดให้มีอัตลักษณ์ทางกฎหมายสำหรับทุกคน โดยรวมถึงการให้มีการจดทะเบียนเกิด (สูติบัตร) ภายในปี ๒๕๗๓

๑๖.๑๐ สร้างหลักประกันว่าสาธารณชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและมีการปกป้องเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ตามกฎหมายภายในประเทศและความตกลงระหว่างประเทศ

๑๖.๑๑ เสริมความแข็งแกร่งของสถาบันระดับชาติที่เกี่ยวข้อง โดยรวมถึงกระทำผ่านทางความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อสร้างขีดความสามารถในทุกระดับ โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา เพื่อจะป้องกันความรุนแรงและต่อสู้กับการก่อการร้ายและอาชญากรรม

๑๖.๑๒ ส่งเสริมและบังคับใช้กฎหมายและนโยบายที่ไม่เลือกปฏิบัติเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (สหประชาชาติ ประเทศไทย, ไม่ระบุปี)

บทความเรื่อง การทูตรัฐสภากับการเสริมสร้างสันติภาพตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ ๑๖ มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงให้เห็นถึงภาพรวมของการทำงานสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ ๑๖ ของรัฐสภาไทย ผ่านเวทีการประชุมระหว่างประเทศในกรอบต่าง ๆ โดยจะกล่าวถึงประเด็นปัญหาด้านสันติภาพในเวทีการประชุมระหว่างประเทศ ๕ หัวข้อด้วยกัน ได้แก่ (๑) การแก้ไขสถานการณ์โรฮิงจาในรัฐยะไข่ สหภาพเมียนมา (๒) การเสริมสร้างสันติภาพในคาบสมุทรเกาหลี (๓) การเสริมสร้างสันติภาพในตะวันออกกลาง (๔) การจัดการความขัดแย้งในทะเลจีนใต้ และ (๕) การต่อต้านการก่อการร้ายและลัทธิสุดโต่งที่นิยมความรุนแรง

(๑) การแก้ไขสถานการณ์โรฮีนจาในรัฐยะไข่ สหภาพเมียนมา

สถานการณ์ความรุนแรงและการละเมิดสิทธิมนุษยชนในรัฐยะไข่ (Rakhine State) สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา นับเป็นวิกฤตด้านมนุษยธรรมที่รุนแรงในโลกยุคปัจจุบัน หลังจากปฏิบัติการกวาดล้างกลุ่มติดอาวุธโรฮีนจาครั้งใหญ่โดยกองกำลังความมั่นคงของเมียนมาเมื่อปี ๒๕๖๐ ส่งผลให้เกิดการกระจ่ายตัวและการอพยพจำนวนมหาศาลของชนกลุ่มน้อยชาวโรฮีนจาในรัฐยะไข่เข้าสู่ชายแดนบังกลาเทศ และเป็นสิ่งที่สหประชาชาติและประชาคมระหว่างประเทศมีความห่วงกังวลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อการทำงานของฝ่ายรัฐบาลในความพยายามเข้าไปสนับสนุนการแก้ไขสถานการณ์ผ่านกลไกทวิภาคีและเวทีพหุภาคีของการประชุมระหว่างประเทศต่าง ๆ ยังส่งผลกระทบต่อการทำงานของภาครัฐสภาในเวทีระหว่างประเทศในหลายเวทีอีกด้วย (สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๖๓, น. ๑)

กรอบการประชุมสมัชชารัฐสภาอาเซียน

สมัชชารัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter-Parliamentary Assembly: AIPA) เป็นองค์การความร่วมมือของรัฐสภาประเทศสมาชิกอาเซียน ๑๐ ประเทศ ซึ่งจะมีการจัดประชุมสมัชชาใหญ่อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งเพื่อกำหนดนโยบายของ AIPA และพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่ออาเซียน ผ่านการประชุมคณะกรรมการต่าง ๆ อาทิ คณะกรรมการด้านการเมือง คณะกรรมการด้านเศรษฐกิจ คณะกรรมการด้านสังคม ซึ่งจะพิจารณาร่างข้อมติที่มีสาระสำคัญในการเสนอแนะมาตรการของฝ่ายนิติบัญญัติในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในอาเซียน (สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๖๓, น.๑๒)

ประเด็นสถานการณ์โรฮีนจาได้ส่งผลกระทบต่อการประชุมใหญ่สมัชชารัฐสภาอาเซียนในช่วงสามปีที่ผ่านมา ได้แก่ การประชุมใหญ่ฯ ครั้งที่ ๓๘ ในปี ๒๕๖๐ ครั้งที่ ๓๙ ในปี ๒๕๖๑ และครั้งที่ ๔๐ ในปี ๒๕๖๒ สรุปได้ดังนี้

๑) ในการประชุมคณะกรรมการบริหารเพื่อพิจารณาระเบียบวาระสำหรับการประชุมใหญ่ฯ ครั้งที่ ๓๘ รัฐสภาอินโดนีเซียได้พยายามผลักดันร่างข้อมติที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการใช้ความรุนแรงของรัฐบาลเมียนมาต่อชาวโรฮีนจา เข้าสู่การประชุมคณะกรรมการด้านการเมือง แต่เมียนมาไม่ให้ความเห็นชอบต่อร่างข้อมติที่อินโดนีเซียเสนอ ในขณะที่อินโดนีเซียมีจุดยืนว่า หากร่างข้อมติของตนไม่ผ่านความเห็นชอบ คณะผู้แทนรัฐสภาอินโดนีเซียจะไม่ให้ความเห็นชอบร่างข้อมติอื่น ๆ ในคณะกรรมการด้านการเมืองที่ได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมไปแล้ว และเนื่องจากสมัชชารัฐสภาอาเซียนยึดถือหลักฉันทามติ (consensus) ในท้ายที่สุด จึงไม่มีร่างข้อมติใดผ่านเข้าไปสู่การพิจารณาของคณะกรรมการด้านการเมือง เป็นผลให้ไม่มีการประชุมคณะกรรมการด้านการเมืองในการประชุมใหญ่ฯ ครั้งที่ ๓๘

๒) ต่อมาในการประชุมใหญ่ฯ ครั้งที่ ๓๙ อินโดนีเซียได้เสนอร่างข้อมติเรื่องโรฮีนจาอีกครั้งหนึ่งซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการบริหาร AIPA ได้มีมติให้ความเห็นชอบร่างข้อมตินี้ของอินโดนีเซียเป็นวาระในการประชุมคณะกรรมการด้านการเมือง อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการพิจารณาร่างข้อมติดังกล่าวในที่ประชุมคณะกรรมการด้านการเมือง ก็ได้รับการต่อต้านและไม่ได้รับความเห็นชอบจากเมียนมาเช่นเดิม และเนื่องจากที่ประชุมยึดหลักฉันทามติทำให้ร่างข้อมติของอินโดนีเซียไม่ได้รับความเห็นชอบ และทำให้อินโดนีเซียแสดงจุดยืนเดิมว่าหากร่างข้อมติของตนไม่ได้รับความเห็นชอบ อินโดนีเซียจะไม่ให้ความเห็นชอบต่อร่างข้อมติอื่น ๆ

ในการประชุมคณะกรรมการด้านการเมือง ส่งผลให้ไม่มีข้อมติใดที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการด้านการเมืองในการประชุมใหญ่ฯ ครั้งที่ ๓๙

๓) ในการประชุมใหญ่ฯ ครั้งที่ ๔๐ อินโดนีเซียได้เสนอร่างข้อมตินี้มาอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งในช่วงก่อนการประชุมรัฐสภาไทยในฐานะเจ้าภาพ มีการพยายามแก้ปัญหาเพื่อให้ข้อมตินี้ที่แสดงความห่วงกังวลต่อชาวโรฮีนจาได้รับความเห็นชอบผ่านการหารือกับฝ่ายอินโดนีเซียและเมียนมา ในเวทีการประชุมต่าง ๆ ในกรอบ AIPA รวมถึงนำประเด็นนี้ไปหารือระหว่างการประชุมเอเซียนเมียนมาในกรอบทวิภาคี เพื่อหาทางประนีประนอมกับทั้งสองประเทศให้ยอมรับและให้ความเห็นชอบต่อร่างข้อมติฯ ในที่ประชุมคณะกรรมการบริหาร อย่างไรก็ตาม ที่ประชุมคณะกรรมการบริหารมีการหารืออย่างกว้างขวาง โดยผลลัพธ์ของการประชุมออกมาเป็นลักษณะเดียวกันกับการประชุมใหญ่ฯ ครั้งที่ ๓๘ และครั้งที่ ๓๙ นั่นคือ เมียนมามีจุดยืนที่ชัดเจนโดยไม่รับร่างข้อมตินี้ ส่วนอินโดนีเซียแสดงจุดยืนเดิมว่าหากร่างข้อมติของตนไม่ได้รับความเห็นชอบ อินโดนีเซียจะไม่ให้ความเห็นชอบต่อร่างข้อมติอื่น ๆ และเนื่องจากที่ประชุมยึดหลักฉันทามติ เป็นผลให้ไม่มีการประชุมคณะกรรมการด้านการเมืองในการประชุมใหญ่ฯ ครั้งที่ ๔๐

กรอบการประชุมรัฐสภาระดับโลกว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน (WPFSD)

การประชุมรัฐสภาระดับโลกว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน (World Parliamentary Forum on Sustainable Development - WPFSD) เป็นเวทีการประชุมระดับโลกของสมาชิกรัฐสภา มีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนและแบ่งปันประสบการณ์ในประเด็นวาระการพัฒนาตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals - SDGs) ในกลไกรัฐสภา และส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสมาชิกรัฐสภาในการพัฒนาที่ยั่งยืน (สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๖๓, น.๑๔)

ประเทศไทยได้มีส่วนร่วมในกรอบการประชุมโดยส่งคณะผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ นำโดยนายกิตติ วะสีนนท์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เข้าร่วมการประชุม WPFSD ระหว่างวันที่ ๖-๗ กันยายน ๒๕๖๐ ณ นูซาตัว เกาะบาหลี่ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

ท่าทีของประชาคมระหว่างประเทศในการประชุม WPFSD ต่อสถานการณ์ในรัฐยะไข่เกิดขึ้นในการพิจารณาร่างปฏิญญาบาหลี่ (Open Ended Consultation on Draft Bali Declaration) ซึ่งเป็นเอกสารผลลัพธ์การประชุม โดยที่ประชุมได้หารือร่วมกันในเรื่องสถานการณ์การใช้ความรุนแรงของกองกำลังทหารสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาที่กระทำต่อชาวโรฮีนจาในรัฐยะไข่ และการเรียกร้องให้รัฐบาลเมียนมารักษาสถียรภาพภายในประเทศและสร้างความเชื่อมั่นในความปลอดภัยและสิทธิของประชาชนชาวโรฮีนจาทุกคนตามหลักมนุษยธรรม โดยในการหารือดังกล่าว นายกิตติ วะสีนนท์ หัวหน้าคณะผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้แสดงความคิดเห็นและเสนอแนวทางต่อที่ประชุม โดยขอให้แยกประเด็นกรณีรัฐยะไข่ออกจากปฏิญญาการประชุม และกล่าวถึงประเด็นรัฐยะไข่ในเอกสารแถลงการณ์การประชุมหรือถ้อยแถลงของประธานที่แยกออกเป็นส่วนเฉพาะ โดยให้เหตุผลว่าปฏิญญาจากการประชุม WPFSD ในครั้งนี้ควรเป็นวาระระดับโลกในเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืนซึ่งมีหลายประเทศเห็นด้วย แต่บางประเทศก็ไม่เห็นด้วย ท้ายที่สุดที่ประชุมได้บรรจุวาระการแสดงความเห็นใจต่อสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในรัฐยะไข่ พร้อมเรียกร้องให้ทุกภาคส่วนให้ความช่วยเหลือเพื่อฟื้นฟูเสถียรภาพและความมั่นคง ตลอดจนร่วมกันพิทักษ์สิทธิมนุษยชนของประชาชนทุกคนในรัฐยะไข่

ทั้งนี้ ในการแสดงท่าทีของไทยในร่างปฏิญญาต่อประเด็นโรฮีนจา นั้น หัวหน้าคณะผู้แทนฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าภาษาที่ใช้ในร่างสามารถยอมรับได้ ประกอบกับประธานในที่ประชุมได้ร้องขอเป็นการส่วนบุคคลให้สนับสนุนร่างดังกล่าว จึงได้ประนีประนอมยอมรับร่างปฏิญญาตามความเห็นชอบของที่ประชุม แต่ยังคงเน้นย้ำในหลักการเดิมที่ขอให้มีการผลักดันการประชุมแยกเฉพาะประเด็นรัฐยะไข่

กรอบการประชุมประจำปีรัฐสภาภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก (Annual Meeting of the Asia-Pacific Parliamentary Forum : APPF)

การประชุมประจำปีรัฐสภาภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก (Asia Pacific Parliamentary Forum - APPF) เป็นองค์การการประชุมของสมาชิกรัฐสภาในภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยการริเริ่มของนายยาซูฮิโร นากาโซเน่ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและนายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น ร่วมกับสมาชิกรัฐสภาของประเทศในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกจำนวนหนึ่งรวมทั้งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ให้สมาชิกรัฐสภาได้หารือร่วมกันในประเด็นปัญหาต่าง ๆ ของภูมิภาคในยุคหลังสงครามเย็น ทั้งที่เป็นผลจากการเติบโตและการรวมตัวทางเศรษฐกิจทั้งภายในและภายนอกภูมิภาค ตลอดจนส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย สิทธิเสรีภาพของพลเมือง และสันติภาพภายในภูมิภาค ปัจจุบัน APPF มีประเทศสมาชิก ๒๗ ประเทศ จากอนุภูมิภาคต่าง ๆ ในเอเชียและแปซิฟิก ทั้งนี้ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ไม่ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิก APPF รวมถึงไม่ได้เป็นประเทศผู้สังเกตการณ์ (สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๖๓, น.๑๖)

การประชุมประจำปีรัฐสภาภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก (APPF) ในช่วงสามปีที่ผ่านมา แคนาดาเป็นประเทศที่แสดงบทบาทสำคัญในเวทีการประชุม APPF ในเรื่องการเสนอร่างข้อมติที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนของชาวโรฮีนจาโดยตลอด แต่ร่างข้อมติดังกล่าวไม่ได้ถูกรับรองจนกระทั่งปีล่าสุด โดยสรุปผลการประชุมได้ ดังนี้

๑) การประชุมประจำปีรัฐสภาภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก (APPF) ครั้งที่ ๒๖ ระหว่างวันที่ ๑๗-๒๑ มกราคม ๒๕๖๑ ณ กรุงฮานอย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม แคนาดาเสนอร่างข้อมติเรื่อง ยุติการละเมิดสิทธิมนุษยชนในรัฐยะไข่ของเมียนมา (Ending the Grave Human Rights Violations in Myanmar's Rakhine State) อย่างไรก็ตาม ที่ประชุมคณะทำงานด้านการเมือง ไม่สามารถหาข้อสรุปเกี่ยวกับเรื่องนี้ จึงไม่ได้ส่งร่างข้อมติดังกล่าวให้กับที่ประชุมคณะกรรมการร่างและแถลงการณ์ร่วมดำเนินการต่อ ส่งผลให้ข้อมติดังกล่าวไม่ได้รับการรับรองจากที่ประชุมใหญ่

๒) การประชุมประจำปีรัฐสภาภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก (APPF) ครั้งที่ ๒๗ ระหว่างวันที่ ๑๓-๑๘ มกราคม ๒๕๖๒ ณ จังหวัดเสียมราฐ ราชอาณาจักรกัมพูชา แคนาดาเสนอร่างข้อมติ เรื่อง การแก้ไขปัญหาสถานการณ์ชาวโรฮีนจา (Addressing the Humanitarian Plight of the Rohingya People) ในการประชุมครั้งนี้ ร่างข้อมตินี้ผ่านที่ประชุมคณะทำงานด้านการเมือง และได้นำไปพิจารณาต่อในที่ประชุมคณะกรรมการร่างและแถลงการณ์ร่วม ทั้งนี้ที่ประชุมคณะกรรมการฯ ไม่สามารถหาข้อสรุปได้ ที่ประชุมจึงขอยกร่างข้อมติดังกล่าวไปพิจารณาต่อในการประชุมครั้งถัดไป

๓) การประชุมประจำปีรัฐสภาภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก (APPF) ครั้งที่ ๒๘ ระหว่างวันที่ ๑๒-๑๖ มกราคม ๒๕๖๓ ณ กรุงแคนเบอร์รา เครือรัฐออสเตรเลีย แคนาดาได้เสนอร่างข้อมติเดิม เรื่อง การแก้ไขปัญหาสถานการณ์ชาวโรฮีนจา (Addressing the Humanitarian Plight of the Rohingya People) แต่แคนาดา

ได้ถอนตัวออกจากร่างที่ตนเองเสนอ ทำให้อินโดนีเซียและมาเลเซียที่เข้าร่วมประชุมด้วย ขอเข้ามาปรับแก้ร่างข้อมติดังกล่าวและเสนอชื่อประเทศตนเองเป็นผู้สนับสนุนร่างข้อมติแทนแคนาดา ซึ่งที่ประชุม APPF ครั้งที่ ๒๘ ได้รับรองข้อมติดังกล่าว อย่างไรก็ตาม นายอิสระ เสรีวัฒนวุฒิ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในฐานะหัวหน้าคณะผู้แทนรัฐสภาไทย ได้เข้าร่วมการประชุมกรรมาธิการยกร่างข้อมติและแถลงการณ์ร่วม และได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างข้อมติดังกล่าวว่าการยกประเด็นหรือดังกล่าวอาจจะเป็นการไม่สมควร เนื่องจากเป็นการพาดพิงประเทศที่สามซึ่งไม่ได้เข้าร่วมการประชุม และขอแก้ไขร่างแถลงการณ์ร่วม ข้อที่ ๑๘ ซึ่งประธานการประชุมได้รับฟังและนำเสนอในที่ประชุมเต็มคณะวาระที่ ๔ การดำเนินกิจกรรมของ APPF โดยแจ้งต่อที่ประชุมว่าประเทศไทยมีข้อกังวลเกี่ยวกับเนื้อหาบางส่วนของร่างข้อมติดังกล่าว

กรอบการประชุมสมัชชารัฐสภาเอเชีย (Asian Parliamentary Assembly - APA)

สมัชชารัฐสภาเอเชียก่อตั้งขึ้นในปี ๒๕๔๒ โดยเริ่มจากการเป็นสมาคมรัฐสภาเอเชียเพื่อสันติภาพ (Association of Asian Parliaments for Peace – AAPP) ต่อมาในปี ๒๕๔๙ ได้มีการขยายความร่วมมือและยกระดับองค์กรเป็นสมัชชารัฐสภาเอเชีย (Asian Parliamentary Assembly - APA) เพื่อส่งเสริมกระบวนการด้านประชาธิปไตยและหลักธรรมาภิบาล ตลอดจนจิตวิญญาณที่จะสร้างสันติภาพและความร่วมมือของภูมิภาคเอเชียทั้งหมด โดยปัจจุบันมีประเทศสมาชิกจำนวน ๔๔ ประเทศและประเทศผู้สังเกตการณ์จำนวน ๑๔ ประเทศ (สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๖๓, น.๑๘)

ประเด็นสถานการณ์โรฮิงจาได้เริ่มส่งผลต่อการประชุมในกรอบสมัชชารัฐสภาเอเชียในช่วงสามปีที่ผ่านมา โดยในการประชุมคณะกรรมาธิการว่าด้วยสังคมและวัฒนธรรมของสมัชชารัฐสภาเอเชีย ที่มีขึ้นระหว่างวันที่ ๓๑ สิงหาคม - ๒ กันยายน ๒๕๖๐ ณ กรุงทิมพู ราชอาณาจักรภูฏาน ซึ่งในการประชุมดังกล่าว สหพันธ์รัฐสชาติยได้เสนอร่างข้อมติดัดใหม่ “ร่างข้อมติว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือทางด้านมนุษยธรรมต่อซีเรียและอิรักซึ่งมีแนวโน้มก่อให้เกิดหายนะทางด้านมนุษยธรรม” ต่อที่ประชุม โดยผู้แทนจากตุรกีได้เสนอต่อที่ประชุมให้แก้ไขชื่อร่างข้อมติเป็น “ร่างข้อมติว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือทางด้านมนุษยธรรมต่อซีเรีย อิรัก เยเมน และเมียนมาซึ่งมีแนวโน้มก่อให้เกิดหายนะทางด้านมนุษยธรรม” โดยสมาชิกเกินกว่ากึ่งหนึ่งของที่ประชุมสนับสนุนข้อเสนอของผู้แทนจากตุรกี

ปัจจุบันร่างข้อมติดัดดังกล่าวได้พัฒนามาเป็น “ร่างข้อมติว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือทางด้านมนุษยธรรมต่อซีเรีย อิรัก เยเมน กานา และเมียนมา ซึ่งมีแนวโน้มก่อให้เกิดหายนะทางด้านมนุษยธรรม” ซึ่งเรียกร้องให้ประเทศสมาชิก APA ให้การสนับสนุนด้านมนุษยธรรมแก่พลเรือนชาวซีเรีย อิรัก เยเมน และเมียนมา อย่างทั่วถึงในทุกพื้นที่ความขัดแย้งและตามแนวพรมแดนทั้งในระดับพหุภาคีและระดับทวิภาคีตามมติสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ ที่ ๔๖/๑๘๒ พร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือขั้นพื้นฐานแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบและผู้ลี้ภัยในประเทศ อิรัก ซีเรีย เยเมน กานา และเมียนมา ภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายภายในของประเทศต่าง ๆ เหล่านี้ และประณามทุกความพยายามที่จะฝ่าฝืนกฎหมายดังกล่าว

กรอบการประชุมสหภาพรัฐสภา

สหภาพรัฐสภา (Inter-Parliamentary Union: IPU) เป็นองค์การความร่วมมือระหว่างรัฐสภานานาชาติที่มีจำนวนรัฐสภาสมาชิก (Member Parliament) มากที่สุดในโลก ประกอบด้วยรัฐสภาของประเทศเอกราช ๑๗๙ ประเทศ และสมาชิกสมทบอีก ๑๓ องค์การ ก่อตั้งขึ้นตั้งแต่ปี ๒๔๓๒ เพื่อส่งเสริมสันติภาพ ประชาธิปไตย และความเข้าใจอันดีในหมู่สมาชิกรัฐสภาทั่วโลก โดยโครงสร้างของสหภาพรัฐสภาภายใต้ธรรมนูญ (Statute) ประกอบด้วย (๑) สมัชชาสหภาพรัฐสภา (Assembly) ซึ่งจะมีการประชุมสามัญปีละ ๒ ครั้ง (๒) คณะมนตรีบริหาร (Governing Council) (๓) คณะกรรมการบริหาร (Executive Committee) และ (๔) สำนักงานเลขาธิการสหภาพรัฐสภา (Secretariat of the Inter-Parliamentary Union) ทั้งนี้ รัฐสภาไทยเข้าเป็นสมาชิกสหภาพรัฐสภา ตั้งแต่ปี ๒๔๙๓ โดยได้แสดงบทบาทในเวทีรัฐสภาระหว่างประเทศเสมอมา (สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๖๓, น.๒๑)

จากเหตุการณ์การกวาดล้างชาวโรฮีนจาด้วยกำลังอาวุธ รวมถึงการปล้นสะดมและวางเพลิงบ้านเรือนหลายร้อยหลังโดยกองกำลังความมั่นคงของเมียนมา เมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๖๐ อันนำมาสู่การสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของชาวโรฮีนจาและการอพยพหนีออกจากพื้นที่รัฐยะไข่ข้ามชายแดนเข้าสู่บังกลาเทศระลอกใหญ่ สหภาพรัฐสภาได้แสดงความห่วงกังวลอย่างหนักต่อสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้น โดยประธานสหภาพรัฐสภาและเลขาธิการสหภาพรัฐสภาได้ออกแถลงการณ์ร่วม (Joint Statement) ประณามการละเมิดสิทธิมนุษยชนเหล่านี้ และกดดันให้ทางการรัฐยะไข่รับผิดชอบปกป้องประชาชนทุกคนในพื้นที่ อีกทั้งเรียกร้องให้รัฐสภาเมียนมาในฐานะสมาชิกสหภาพรัฐสภาพยายามทุกวิถีทางที่จะช่วยยุติวิกฤตการณ์ดังกล่าว (Inter-Parliamentary Union, 2017)

ในการประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ ๑๓๗ และการประชุมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ระหว่างวันที่ ๑๓-๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐ ณ นครเซนต์ปีเตอส์เบิร์ก สหพันธรัฐรัสเซีย ที่ประชุมสมัชชาได้มีการพิจารณาข้อเสนอบรรจุหัวข้อระเบียบวาระเร่งด่วน (Emergency Item) ซึ่งคัดเลือกจากประเด็นที่ประชาคมระหว่างประเทศกำลังห่วงกังวล และสหภาพรัฐสภาจำเป็นต้องแสดงท่าทีเพื่อตอบสนองโดยไม่รอช้า โดยที่ประชุมสมัชชาได้ลงมติรับรองให้ข้อเสนอเกี่ยวกับสถานการณ์ในรัฐยะไข่ ซึ่งเป็นหัวข้อที่ผนวกข้อเสนอของ ๘ ประเทศ เข้าด้วยกัน ได้แก่ โมร็อกโก อินโดนีเซีย สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ บังกลาเทศ คูเวต อิหร่าน ชูแดน และตุรกี เป็นระเบียบวาระเร่งด่วน ด้วยคะแนนเสียงสนับสนุนสูงสุดที่ ๑,๐๒๗ จาก ๑,๐๖๒ เสียง และงดออกเสียง ๒๐๕ เสียง (สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๖๓, น.๒๒)

หลังจากที่ประชุมสมัชชาได้ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับระเบียบวาระเร่งด่วนในวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๐ และคณะกรรมการร่างข้อมติระเบียบวาระเร่งด่วน (Drafting Committee) ได้ยกร่างร่างข้อมติระเบียบวาระเร่งด่วนเข้าสู่ที่ประชุมสมัชชา ในวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๐ ที่ประชุมสมัชชาได้ลงมติโดยฉันทามติ (consensus) รับรองข้อมติดังกล่าว โดยคณะผู้แทนรัฐสภาเมียนมาไม่รับร่างข้อมติทั้งฉบับ และคณะผู้แทนจีนขอตั้งข้อสงวนในเนื้อหาบางส่วนของร่างข้อมติ

ในการแสดงออกของรัฐสภาไทยในกรอบสหภาพรัฐสภาต่อประเด็นอ่อนไหวระหว่างประเทศ โดยทั่วไปมักจะยึดโยงจากนโยบายต่างประเทศของฝ่ายบริหารหรือภาครัฐบาล และก่อนจะมีการเดินทางไปประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภา จะมีการเชิญผู้แทนจากกระทรวงการต่างประเทศมาให้ข้อมูลอยู่เสมอในช่วงการเตรียมการด้านสารัตถะ โดยเฉพาะกรณีที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ในรัฐยะไข่ ซึ่งรัฐบาลไทยมักงดแสดงท่าทีที่เป็นปฏิกิริยาต่อ

เมียนมาตามหลักการไม่แทรกแซงกิจการภายใน (Non-Interference) ของประเทศสมาชิกอาเซียน จึงเป็นที่มาของการตัดสินใจลงคะแนนเสียงของคณะผู้แทนรัฐสภาไทย (คณะผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ) ในการรับรองหัวข้อระเบียบวาระเร่งด่วนในการประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ ๑๓๗ กล่าวคือ คณะผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติไม่เข้าร่วม (absent) ในการออกเสียงที่มีอยู่ทั้งสิ้น ๑๘ เสียง^๑ ในหัวข้อเกี่ยวกับสถานการณ์ในรัฐยะไข่

^๑ ตามธรรมนูญสหภาพรัฐสภา รัฐสภาไทยจะมีคะแนนเสียงทั้งสิ้น ๑๘ เสียง ประกอบด้วยคะแนนเสียงพื้นฐาน ๑๐ เสียง และคะแนนเสียงเพิ่มเติมอีก ๘ เสียง ตามขนาดประชากรของประเทศที่อยู่ในช่วงจำนวน ๖๐ - ๘๐ ล้านคน

(๒) การเสริมสร้างสันติภาพในคาบสมุทรเกาหลี

สงครามเกาหลีได้ยุติความรุนแรงลงภายหลังการทำข้อตกลงสงบศึก (Armistice Agreement) เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ความตกลงฉบับนี้ถือเป็นกรอบพื้นฐานให้คู่กรณีของสงครามใช้เป็นแนวทางในการสร้างสันติภาพรวมถึงการพยายามรวมดินแดนทั้งสองเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน นับจากการลงนามความสงบศึก แต่สนธิสัญญาสันติภาพ (Peace Treaty) ที่แสดงถึงการยุติความเป็นปรปักษ์ต่อกันของคู่สงครามก็ยังไม่ได้มีการจัดทำหรือลงนามกันแต่อย่างใด การดำรงอยู่ของความตกลงสงบศึก ย่อมถือว่าภาวะสงครามของทั้งสองฝ่ายยังคงอยู่โดยนัยแห่งกฎหมาย ทั้งนี้ ความตึงเครียดในคาบสมุทรเกาหลี ยังคงเป็นประเด็นที่สะสมมาตั้งแต่สิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ ๒ ภายใต้ร่มเงาแห่งสงครามเย็นระหว่างค่ายเสรีนิยมประชาธิปไตยและค่ายเผด็จการคอมมิวนิสต์จนถึงปัจจุบัน (วิเชียร อินทะสี, ๒๕๕๐)

ภายหลังการลงนามความตกลงเบื้องต้น เหนือ-ใต้ ปี ๒๕๓๕ นับว่าเป็นช่วงเวลาที่มีความพยายามในการสร้างสันติภาพในคาบสมุทรเกาหลีพัฒนาไปไกลที่สุด เริ่มจากกระบวนการสร้างสันติภาพผ่านข้อตกลงเจนีวาในปี ๒๕๓๗ ภายใต้การนำของประธานาธิบดีบิล คลินตัน สารสำคัญของข้อตกลงกล่าวว่า เกาหลีเหนือจะต้องยกเลิกการผลิตอาวุธนิวเคลียร์ โดยปิดเตาปฏิกรณ์นิวเคลียร์ เพื่อแลกกับการลงทุนของสหรัฐ ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ในการสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ที่เป็นเทคโนโลยีที่ไม่สามารถพัฒนาเป็นอาวุธให้กับเกาหลีเหนือ โดยในระหว่างการก่อสร้าง สหรัฐฯ จะส่งน้ำมันดิบปริมาณ ๕๐๐,๐๐๐ ตันเข้ามายังเกาหลีเหนือในทุก ๆ ปี เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้กับประชาชนเกาหลีเหนือ เหตุการณ์ดำเนินไปได้ด้วยดีจนกระทั่งหมดวาระของคลินตันในปี ๒๕๔๔ และภายใต้การนำของประธานาธิบดีคนใหม่ จอร์จ ดับเบิลยู บุช กลับประกาศว่า เกาหลีเหนือคือ ๑ ใน ๓ ประเทศที่เป็นภัยคุกคามของโลกภายใต้ชื่อ Axis of Evil^๒ (ควบคู่กับอิรักและอิหร่าน) ในขณะที่นางคอนโดลิซา ไรซ์ รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศของสหรัฐฯ ในขณะนั้น กล่าวว่าเกาหลีเหนือคือปราการแห่งทรราช (Outpost of tyranny) เหล่านี้ทำให้สหรัฐฯ นั้นเองที่เป็นฝ่ายไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงเจนีวาปี ๒๕๓๗ โดยผลักภาระไปให้ญี่ปุ่นและเกาหลีใต้เป็นผู้รับภาระทั้งหมดไป และนั่นเท่ากับเป็นการบีบให้เกาหลีเหนือต้องกลับมาเดินหน้าสร้างเตาปฏิกรณ์นิวเคลียร์ใหม่อีกรอบ จากความล้มเหลวดังกล่าวประกอบกับเกาหลีเหนือประสบปัญหาภัยธรรมชาติจนเศรษฐกิจตกต่ำ และยังเผชิญกับปัญหาขาดแคลนพลังงาน ทางออกของเกาหลีเหนือในขณะนั้นคือการสร้างเตาปฏิกรณ์นิวเคลียร์เพื่อพัฒนาการใช้พลังงานนิวเคลียร์เพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า ซึ่งสหรัฐฯ เกรงว่าการพัฒนาเตาปฏิกรณ์นิวเคลียร์ดังกล่าวอาจทำให้เกาหลีเหนือภายใต้การนำของนาย คิม จองอิล ใช้เทคโนโลยีดังกล่าวไปสร้างอาวุธนิวเคลียร์ได้ และด้วยความกังวลของสหรัฐฯ ในการที่เกาหลีเหนือจะพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ได้สำเร็จนี้เอง ในปี ๒๕๔๖ สหรัฐฯ จึงขอให้จีนเข้ามาเป็นตัวกลางในการเจรจา ๓ ฝ่ายประกอบด้วย สหรัฐฯ จีน และเกาหลีเหนือ จุดประสงค์เพื่อให้เกาหลีเหนือยุติโครงการพัฒนานิวเคลียร์ ซึ่งแน่นอนว่าในครั้งนั้นเกาหลีเหนือไม่ยอมรับคำขอของสหรัฐฯ แล้ว โดยเกาหลีเหนือมองว่าหากตนเองยอมทำตามนั้นก็เท่ากับตนเองยอมให้สหรัฐฯ เข้ามาแทรกแซงกิจการภายในของประเทศ เท่ากับว่า

^๒ ประธานาธิบดี จอร์จ ดับเบิลยู บุช ได้กล่าวถึงเกาหลีเหนือว่าเป็นหนึ่งในแกนแห่งความชั่วร้าย (axis of evil) ในสุนทรพจน์แถลงนโยบายต่อรัฐสภาสหรัฐฯ (State of the Union) เมื่อเดือนมกราคม ๒๕๔๕ ทำให้ผู้นำเกาหลีเหนือมีความเชื่อว่า เกาหลีเหนือตกอยู่ภายใต้ภัยคุกคามจากสหรัฐฯ ไม่ว่าจะเกาหลีเหนือจะพัฒนาอาวุธหรือไม่ก็ตาม

สหรัฐฯ เข้ามามีอำนาจเหนือรัฐบาลของตน ซึ่งเกาหลีเหนือยึดมั่นในหลักการจูเช^๓ อย่างไรก็ตาม เกาหลีเหนือยังเปิดทางเจรจาไว้ โดยขอให้เป็นการเจรจา ๖ ฝ่าย ได้แก่ เกาหลีเหนือ เกาหลีใต้ จีน ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และรัสเซีย ซึ่งการเจรจา ๖ ฝ่ายก็เกิดขึ้นระหว่างปี ๒๕๔๖-๒๕๕๐ ซึ่งแน่นอนสำหรับเกาหลีใต้ ญี่ปุ่น จีน และรัสเซีย การที่เกาหลีเหนือมีอาวุธนิวเคลียร์เป็นของตนเองคือหอกข้างแคร่ ดังนั้นประเทศเหล่านี้จึงเข้าร่วมการเจรจาแต่อย่างไรก็ตามการเจรจา ๖ ฝ่ายก็เกิดขึ้นได้ทั้งสิ้น ๖ รอบ และยุติลงในปี ๒๕๕๒ (ปีติ ศรีแสงนาม, ๒๕๖๒) โดยการเจรจาดังกล่าวยุติลงเมื่อปี ๒๕๕๑ เกาหลีเหนือเป็นฝ่ายขอลงมือจากการเจรจา เนื่องจากมีเงื่อนไขการเจรจาและความคิดเห็นที่แตกต่างจากสหรัฐฯ อยู่มาก ซึ่งคงยากที่ทั้งสองฝ่ายจะเห็นสอดคล้องกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อกรณีที่สหรัฐฯ คว่ำบาตรทางการเงิน อายัดทรัพย์สินและระงับการทำธุรกรรมของเกาหลีเหนือในสถาบันการเงินต่างประเทศ

ความพยายามในการสร้างสันติภาพยุคใหม่

ประชาคมโลกได้จับตามองการพยายามสร้างสันติภาพในคาบสมุทรเกาหลีอีกครั้งภายใต้การเปลี่ยนผ่านอำนาจของผู้นำประเทศมหาอำนาจและรวมถึงการเปลี่ยนผู้นำของเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ด้วย เห็นได้จากการลงนามปฏิญญาปันมุนจอม^๔ ระหว่าง นายคิม จองอึน^๕ ผู้นำสูงสุดของเกาหลีเหนือ และ นายมุน แจอึน ประธานาธิบดีเกาหลีใต้ ในปี ๒๕๖๑ โดยมีใจความสำคัญเพื่อประกาศสิ้นสุดสงครามเกาหลีที่ดำเนินมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานกว่า ๖๕ ปี อย่างไรก็ตาม ปฏิญญาดังกล่าวยังไม่ถือว่าเป็นสนธิสัญญาเพื่อยุติสงคราม แต่เพียงสัญญาใจของทั้งสองฝ่ายที่มีร่วมกันว่านับตั้งแต่วันที่ทั้งสองประเทศเกาหลีจะต้องดำเนินตามมาตรการต่าง ๆ ตามที่ตกลงในปฏิญญานี้ เพื่อยุติสงครามเกาหลีที่เสร็จสิ้นไปเมื่อ ๖๕ ปีก่อนอย่างสมบูรณ์ นอกจากนี้ ในการลงนามปฏิญญานี้เอง ทั่วโลกได้เห็นการปรากฏตัวอย่างเป็นทางการของนางสาวคิม ยองโจ น้องสาวของนายคิม จองอึน ที่อาจเป็นตัวเลือกรายหนึ่งในการสืบทอดอำนาจของรัฐบาลเกาหลีเหนือ เนื่องจากนายคิมไว้วางใจให้ทำหน้าที่หลักในการเจรจากับเกาหลีใต้

ทั้งนี้ เป็นที่ทราบกันดีว่านายมุน แจอึน ประธานาธิบดีของเกาหลีใต้เน้นย้ำเจตนารมณ์รวมชาติเกาหลีเป็นหนึ่งเดียวให้สำเร็จภายในปี ๒๕๘๘ หรือหนึ่งศตวรรษหลังสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่สอง พร้อมแสดงท่าทีต้องการเจรจากับรัฐบาลญี่ปุ่นเพื่อลดความขัดแย้งทางการค้า โดยได้กล่าวสุนทรพจน์เนื่องในวันครบรอบ ๗๔ ปี ที่เกาหลีใต้รับเอกราชหลังถูกญี่ปุ่นปกครองในช่วงปี ๒๕๕๓-๒๕๘๘ ว่า การปลดอาวุธนิวเคลียร์บนคาบสมุทรเกาหลี และความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้จะวางรากฐานสำคัญไปสู่

^๓ หลักการจูเช หรือปรัชญาจูเช (Juche) หมายถึง ปรัชญาพึ่งตนเอง ซึ่งเป็นอุดมการณ์แบบพึ่งพาตนเองของนายคิม อิล ซุง ดัดแปลงจากอุดมการณ์มาร์กซิสม์-เลนินนิสม์ ให้มีความเป็นเกาหลีมากขึ้น และมีการนำมาใช้เป็นอุดมการณ์หลักของรัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทางเศรษฐกิจ ปรัชญาจูเชตั้งอยู่บนหลักการ ๓ ประการ ได้แก่ ๑) Jaju การมีอิสระภาพ ๒) Jarip เศรษฐกิจชาตินิยมพึ่งตนเอง และ ๓) Jawi การมีกองทัพที่เข้มแข็งเพื่อป้องกันตนเอง ร่วมกับแนวคิด Songkun กองทัพต้องมาก่อน

^๔ ปฏิญญาปันมุนจอม เพื่อสันติภาพ ความรุ่งเรือง และการรวมชาติบนคาบสมุทรเกาหลี (Panmunjom Declaration for Peace, Prosperity and Unification on the Korean Peninsula) เป็นปฏิญญาที่ลงนามระหว่างผู้นำสูงสุดของเกาหลีเหนือกับประธานาธิบดีเกาหลีใต้ เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๑ ระหว่างการประชุมสุดยอดระหว่างเกาหลี ๒๕๖๑ โดยปฏิญญาดังกล่าวยังหมายถึงให้ผู้นำของเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ต้องดำเนินการเพื่อนำไปสู่การยุติสงครามเกาหลีเป็นการถาวร โดยในขณะที่ลงนามนั้น ทั้งสองประเทศอยู่ในภาวะสงบศึกนับตั้งแต่ปี ๒๕๔๖

^๕ นายคิม จองอึน ผู้นำสูงสุดเกาหลีเหนือลำดับที่ ๓ เริ่มดำรงตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๔ โดยสืบทอดอำนาจต่อจาก นายคิม อิลซ็อง และนายคิม จองอิล ตามลำดับ

สันติภาพบนคาบสมุทรเกาหลีได้ (The Guardian, 2019) ต่อมาในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๑ ประชาคมโลกต้องจับตามองคาบสมุทรนี้อีกครั้ง เนื่องจากมีการพบกันอย่างเป็นทางการครั้งแรกของผู้นำสหรัฐอเมริกาและเกาหลีเหนือ โดยการประชุมสุดยอดระหว่างนาย โด널ด์ ทรัมป์ ประธานาธิบดีสหรัฐฯ และ นายคิม จองอึน ผู้นำสูงสุดของเกาหลีเหนือ ที่เกาะเซนโตซา ประเทศสิงคโปร์ เป็นการเจรจาระหว่างสองประเทศเพื่อปลดอาวุธนิวเคลียร์ในคาบสมุทรเกาหลี และได้มีการลงนามในเอกสารที่ระบุว่า จะปลดอาวุธนิวเคลียร์อย่างสิ้นเชิงบนคาบสมุทรเกาหลี แต่ไม่มีการระบุรายละเอียดหรือขั้นตอนเพื่อบรรลุการลงนามดังกล่าว ต่อมาจึงเกิดการประชุมสุดยอดครั้งที่ ๒ ที่กรุงฮานอย ประเทศเวียดนาม ในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ โดยหลายฝ่ายคาดหวังว่าการประชุมสุดยอดครั้งที่สองนี้จะสามารถบรรลุข้อตกลงที่เกาหลีเหนือยินยอมให้ดำเนินการปลดอาวุธนิวเคลียร์ เพื่อแลกกับการยกเลิกมาตรการคว่ำบาตรที่มีต่อเกาหลีเหนือได้ ซึ่งสหรัฐฯ ระบุว่าเกาหลีเหนือต้องการให้ยกเลิกมาตรการคว่ำบาตรทั้งหมด และพร้อมจะรื้อทำลายโรงงานนิวเคลียร์ที่เมืองยองบอน แต่จะยินยอมให้ดำเนินการปลดอาวุธนิวเคลียร์ในบางพื้นที่ของประเทศเท่านั้น ซึ่งไม่ใช่พื้นที่สำคัญที่สหรัฐฯ ต้องการ ดังนั้นจึงไม่อาจยอมรับข้อเสนอดังกล่าวได้ แม้ข้อเสนอนี้จะถือเป็นความคืบหน้าที่เข้าใกล้เป้าหมายสูงสุดมากขึ้นกว่าการประชุมครั้งก่อนก็ตาม

ต่อมาในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๒ ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ แห่งสหรัฐฯ เดินทางเยือนเขตปลอดทหาร (Demilitarized Zone - DMZ) ระหว่างเกาหลีเหนือ-เกาหลีใต้ เพื่อพบกับนายคิม จองอึน ผู้นำสูงสุดเกาหลีเหนือ ซึ่งเป็นการพบกันครั้งที่ ๓ ระหว่างทรัมป์ และคิม ในช่วงเวลากว่า ๑ ปี และทรัมป์ได้กลายเป็นผู้นำสหรัฐฯ คนแรกที่ก้าวเท้าเข้าไปยังเขตแดนของเกาหลีเหนือ ขณะยังดำรงตำแหน่งผู้นำประเทศ ซึ่งในอดีตมีผู้นำสหรัฐฯ หลายคนได้เคยเดินทางไปเยือนในเขตปลอดอาวุธแห่งนี้เพื่อแสดงถึงการสนับสนุนข้างของเกาหลีใต้ ภายหลังจากการจับมือร่วมกัน ทั้งคู่ได้ใช้เวลาหารือกันนานกว่า ๑ ชั่วโมง ก่อนมีข้อตกลงว่าจะมีการจัดตั้งคณะทำงานขึ้นมาเพื่อรื้อฟื้นการเจรจาปลดอาวุธนิวเคลียร์อีกครั้ง (บีบีซีไทย, ๒๕๖๒) นับว่าเป็นความตั้งใจที่แน่วแน่ของสหรัฐฯ ในการพยายามสร้างสันติภาพขึ้นในคาบสมุทรเกาหลี อย่างไรก็ตาม สันติภาพที่สหรัฐฯ คาดหวังให้เกิดขึ้นนั้นจะต้องไม่เป็นการลดทอนผลประโยชน์ของสหรัฐฯ ด้วยเช่นกัน

สันติภาพในคาบสมุทรเกาหลีผ่านการประชุมประจำปีรัฐสภาภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก (Asia-Pacific Parliamentary Forum - APPF)

ที่ประชุม APPF มีความสำคัญกับประเด็นสันติภาพในคาบสมุทรเกาหลีมาตั้งแต่ก่อตั้งองค์กรในปี ๒๕๓๖ และในปีเดียวกันนั้นได้มีการประชุม APPF ครั้งแรกขึ้นที่กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ที่ประชุมได้ออกแถลงการณ์ร่วมซึ่งมีเนื้อหากล่าวถึงความพยายามในการสร้างสันติภาพบนคาบสมุทรเกาหลี โดยมุ่งเน้นที่ประเด็นการพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ของเกาหลีเหนือ และประเด็นดังกล่าวถูกกล่าวถึงในที่ประชุม APPF เรื่อยมาในบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ระหว่างประเทศ

แม้ว่าในช่วงแรกของการก่อตั้งองค์กร ที่ประชุมยังไม่มี การออกข้อมติ ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้จากการประชุมส่วนใหญ่เป็นแถลงการณ์ร่วม และข้อบ่งชี้ข้อคิด แต่ประเด็นดังกล่าวเป็นสิ่งที่ถูกพูดถึงในเวที APPF มาโดยตลอด นับตั้งแต่การประชุม APPF ครั้งที่ ๑ ในปี ๒๕๓๖ ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ที่ประชุมได้ให้ความสนใจปัญหาสันติภาพภายในภูมิภาคโดยเฉพาะข้อกล่าวหาเกี่ยวกับการพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ของเกาหลีเหนือ ต่อมาการประชุม APPF ครั้งที่ ๒ ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ที่ประชุมได้กล่าวถึงการถ่ายโอนอาวุธ

และการแพร่ขยายอาวุธที่ทำลายล้างสูง การพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ของเกาหลีเหนือ และบทบาทของสหรัฐอเมริกาในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกในฐานะปัจจัยบวกต่อสันติภาพ เสถียรภาพ และความเจริญของภูมิภาค และในการประชุม APPF ครั้งที่ ๓ ณ เมืองอากาบูลโก สหรัฐเม็กซิโก ที่ประชุมได้ให้ความสนใจกับประเด็นความร่วมมือและการเจรจาเกี่ยวกับกิจการของอนุภูมิภาค โดยเฉพาะกรณีเกาหลีเหนือ

ในการประชุม APPF ครั้งที่ ๔ ณ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี เป็นครั้งแรกที่การประชุม APPF มีการจัดทำข้อมติที่ได้จากที่ประชุม แต่ในปีนั้นไม่มีข้อมติด้านสันติภาพในคาบสมุทรเกาหลีโดยตรง มีเพียงข้อมติที่เกี่ยวกับการทดสอบอาวุธนิวเคลียร์ในภาพรวม ทั้งนี้ ในการประชุม APPF ครั้งที่ ๕ ณ เมืองแวนคูเวอร์ ประเทศแคนาดา ที่ประชุมได้รับรองข้อมติเกี่ยวกับสันติภาพและเสถียรภาพบนคาบสมุทรเกาหลีเป็นครั้งแรก (Resolution on Peace and Stability on the Korean Peninsula) เสนอโดยเกาหลีใต้และสหรัฐอเมริกา ซึ่งหลังจากข้อมติดังกล่าวได้รับการรับรองในครั้งนั้น ที่ประชุม APPF ก็ได้รับรองข้อมติในประเด็นที่ส่งเสริมสันติภาพในคาบสมุทรเกาหลีเรื่อยมา นอกจากนี้ ในการประชุม APPF ครั้งที่ ๙ ในปี ๒๕๔๔ ณ เมืองฟาลปาไรโซ สาธารณรัฐชิลี ที่ประชุมได้รับรองข้อมติว่าด้วยสันติภาพและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในคาบสมุทรเกาหลี (Resolution on Peace and Unification of the Korean Peninsula) เสนอโดยเกาหลีใต้และญี่ปุ่น ซึ่งมีเนื้อหาต้อนรับเกาหลีเหนือเข้าร่วมเป็นสมาชิก APPF หากต้องการ และต่อมาในการประชุม APPF ครั้งที่ ๑๔ ณ กรุงจาการ์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ที่ประชุมได้เสนอให้เชิญเกาหลีเหนือเข้าร่วมเป็นผู้สังเกตการณ์ในการประชุม APPF แต่ที่ประชุมให้เลื่อนการหารือในประเด็นนี้ไปก่อน และต่อมาไม่มีความคืบหน้าในเรื่องดังกล่าว ประเด็นนี้จึงไม่ได้นำมาพิจารณาอีก

ทั้งนี้ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ที่ประชุม APPF ได้รับรองข้อมติที่ส่งเสริมสันติภาพบนคาบสมุทรเกาหลีมาแล้ว ๑๘ ฉบับ^๖ โดยประเทศที่มีบทบาทนำในเรื่องนี้ ได้แก่ เกาหลีใต้^๗ และญี่ปุ่น^๘ ทั้งนี้ APPF เป็นองค์กรที่จัดขึ้นโดยความริเริ่มของญี่ปุ่น และญี่ปุ่นเป็นประเทศเพื่อนบ้านที่ใกล้ชิดของสองเกาหลี ดังนั้น ความมั่นคงในคาบสมุทรเกาหลีจึงเปรียบเสมือนความมั่นคงของญี่ปุ่นด้วย อย่างไรก็ตามประเทศมหาอำนาจอื่น ๆ ทั้งสหรัฐฯ และรัสเซีย เคยร่วมเสนอร่างข้อมติเพียง ๒ ครั้ง^๙ ส่วนจีนร่วมเสนอข้อมติเพียงครั้งเดียว^{๑๐} ซึ่งจะเห็นได้ว่า ญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ เป็นกลุ่มประเทศที่เล่นบทบาทนี้มาตลอดเนื่องจากจะต้องพิทักษ์

^๖ ข้อมติที่ได้รับการรับรองจากที่ประชุม APPF ในประเด็นที่ส่งเสริมสันติภาพในคาบสมุทรเกาหลี มีทั้งสิ้น ๑๘ ฉบับ จากการประชุม ๑๘ ครั้ง ได้แก่

๑) การประชุม APPF ครั้งที่ ๕ ในปี ๒๕๔๐ ๒) การประชุม APPF ครั้งที่ ๙ ในปี ๒๕๔๔ ๓) การประชุม APPF ครั้งที่ ๑๑ ในปี ๒๕๔๖ ๔) การประชุม APPF ครั้งที่ ๑๒ ในปี ๒๕๔๗ ๕) การประชุม APPF ครั้งที่ ๑๓ ในปี ๒๕๔๘ ๖) การประชุม APPF ครั้งที่ ๑๔ ในปี ๒๕๔๙ ๗) การประชุม APPF ครั้งที่ ๑๖ ในปี ๒๕๕๑ ๘) การประชุม APPF ครั้งที่ ๑๗ ในปี ๒๕๕๒ ๙) การประชุม APPF ครั้งที่ ๑๘ ในปี ๒๕๕๓ ๑๐) การประชุม APPF ครั้งที่ ๑๙ ในปี ๒๕๕๔ ๑๑) การประชุม APPF ครั้งที่ ๒๑ ในปี ๒๕๕๖ ๑๒) การประชุม APPF ครั้งที่ ๒๒ ในปี ๒๕๕๗(๑๓) การประชุม APPF ครั้งที่ ๒๓ ในปี ๒๕๕๘ ๑๔) การประชุม APPF ครั้งที่ ๒๔ ในปี ๒๕๕๙ ๑๕) การประชุม APPF ครั้งที่ ๒๕ ในปี ๒๕๖๐ ๑๖) การประชุม APPF ครั้งที่ ๒๖ ในปี ๒๕๖๑ ๑๗) การประชุม APPF ครั้งที่ ๒๗ ในปี ๒๕๖๒ และ ๑๘) การประชุม APPF ครั้งที่ ๒๘ ในปี ๒๕๖๓ (ครั้งล่าสุด)

^๗ เกาหลีใต้เสนอข้อมติที่เกี่ยวข้องกับสันติภาพในคาบสมุทรเกาหลี ๑๗ ฉบับ (จากทั้งหมด ๑๘ ฉบับ) โดยไม่ได้เสนอในการประชุมครั้งที่ ๒๑

^๘ ญี่ปุ่นเสนอข้อมติที่เกี่ยวข้องกับสันติภาพในคาบสมุทรเกาหลี ๑๗ ฉบับ (จากทั้งหมด ๑๘ ฉบับ) โดยไม่ได้เสนอในการประชุมครั้งที่ ๕

^๙ ทั้งสหรัฐอเมริกาและรัสเซียเคยเสนอข้อมติที่เกี่ยวข้องกับสันติภาพในคาบสมุทรเกาหลีมาแล้วประเทศละ ๒ ฉบับ โดยสหรัฐฯ เสนอข้อมติในการประชุมครั้งที่ ๕ และ ๑๓ ส่วนรัสเซียเสนอข้อมติในการประชุมครั้งที่ ๑๖ และ ๒๓

^{๑๐} จีนเคยเสนอข้อมติที่เกี่ยวข้องกับสันติภาพในคาบสมุทรเกาหลีเพียง ๑ ฉบับ โดยเสนอในการประชุมครั้งที่ ๒๓

ผลประโยชน์ของชาติผ่านการสร้างสันติภาพในคาบสมุทรเกาหลี ในขณะที่สหรัฐฯ แทบไม่มีบทบาทในเวทีนี้เลย เนื่องจากสหรัฐฯ เน้นการเจรจาแบบทวิภาคีเป็นหลัก โดยมองว่าจะได้รับผลประโยชน์มากกว่าการเจรจาแบบกลุ่มผ่านเวทีพหุภาคี

เนื้อหาของข้อติด้านสันติภาพในคาบสมุทรเกาหลีที่ได้รับการรับรองทั้ง ๑๘ ฉบับ สามารถสรุปออกเป็น ๒ ประเด็นหลัก ดังนี้

ประเด็นด้านการเมือง

๑) การส่งเสริมข้อตกลงระหว่างประเทศ APPF สนับสนุนแนวทางการสร้างสันติภาพในคาบสมุทรเกาหลีให้ปลอดอาวุธนิวเคลียร์ ผ่านรูปแบบความตกลงระหว่างประเทศต่าง ๆ เช่น ข้อมติของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติเกี่ยวกับปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการไม่แพร่ขยายอาวุธนิวเคลียร์ในเกาหลีเหนือตั้งแต่ปี ๒๕๓๖ จนถึงปัจจุบัน ปฏิญญาโซลเพื่อสันติภาพบนคาบสมุทรเกาหลี ปฏิญญาทางการเมือง ASEM เพื่อสันติภาพบนคาบสมุทรเกาหลี^{๑๑} ปฏิญญาป็นมุนจอม แถลงการณ์ร่วมเปียงยาง รวมถึงสนธิสัญญาเกี่ยวกับการป้องกันการเผยแพร่อาวุธนิวเคลียร์ (Non-Proliferation Treaty - NPT) และการดำเนินงานของสำนักงานพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ (International Atomic Energy Agency-IAEA) เป็นต้น

๒) การเจรจา ๖ ฝ่าย ประเทศสมาชิกในการเจรจา ๖ ฝ่าย^{๑๒} เป็นสมาชิก APPF แทบทั้งสิ้น (ยกเว้นเกาหลีเหนือ) โดย APPF ได้เรียกร้องให้ประเทศเหล่านี้ดำเนินการตามคำแถลงดังกล่าวอย่างซื่อสัตย์ และยืนยันว่ากระบวนการของการเจรจา ๖ ฝ่ายเป็นกรอบที่มีประสิทธิภาพสำหรับการแก้ปัญหานิวเคลียร์ในคาบสมุทรเกาหลีอย่างสันติ

๓) การรวมชาติและการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนระหว่างสองเกาหลี APPF แสดงจุดยืนต่อความพยายามในการปรองดองและความร่วมมือระหว่างสองเกาหลีเพื่อสนับสนุนสันติภาพและเสถียรภาพของโลกผ่านการรวมชาติ นอกจากนี้ยังส่งเสริมการแลกเปลี่ยนระหว่างรัฐสภาของสองเกาหลีอีกด้วย

ประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนในเกาหลีเหนือ

นอกจากประเด็นด้านการเมืองผ่านข้อเรียกร้องให้เกาหลีเหนือปลอดอาวุธนิวเคลียร์แล้ว APPF ยังมองเห็นปัญหารightsมนุษยชนในเกาหลีเหนือ และได้เรียกร้องให้เกาหลีเหนือตอบสนองอย่างสร้างสรรค์ต่อข้อกังวลระหว่างประเทศเกี่ยวกับปัญหาด้านมนุษยธรรมและสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวกับสวัสดิการและสิทธิในการพัฒนาพลเมือง ข้อเรียกร้องโดยรวมของข้อมติที่ผ่านมา คือการชี้ให้เห็นว่าสันติภาพและเสถียรภาพของคาบสมุทรเกาหลีเป็นสิ่งที่น่ากังวลอย่างยิ่งสำหรับเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ รวมถึงภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก และการยกเลิกโครงการนิวเคลียร์ ลดละการเสริมสร้างสมรรถนะยูเรเนียมและโครงการขีปนาวุธต่าง ๆ เพื่อให้คาบสมุทรเกาหลีปลอดนิวเคลียร์และสามารถตรวจสอบได้ เป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง ดังนั้นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกเพื่อเสถียรภาพบนคาบสมุทรเกาหลีจึงเป็นกุญแจสู่สันติภาพ เสถียรภาพ และความเจริญรุ่งเรืองในภูมิภาคและในโลก

^{๑๑} การประชุมเอเชีย-ยุโรป (Asia-Europe Meeting – ASEM) ครั้งที่ ๔ ณ กรุงโคเปนเฮเกน เดนมาร์ก ในปี ๒๐๐๒ ที่ประชุมได้รับรองปฏิญญาทางการเมืองเพื่อสันติภาพบนคาบสมุทรเกาหลี (Political Declaration for Peace on the Korean Peninsula) โดยกล่าวถึงความสำคัญของเกาหลีเหนือในประชาคมระหว่างประเทศ และเสนอแนะให้มีการเจรจาอย่างสร้างสรรค์

^{๑๒} การเจรจา ๖ ฝ่าย ประกอบด้วย เกาหลีเหนือ เกาหลีใต้ จีน ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และรัสเซีย

สันติภาพในคาบสมุทรเกาหลีผ่านการประชุมสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก (Asian-Pacific Parliamentarians' Union - APPU)

สหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก (Asian-Pacific Parliamentarians' Union - APPU) ได้ถูกจัดตั้งขึ้นมาเพื่อวัตถุประสงค์ที่จะให้ได้และรักษาไว้ซึ่งอิสรภาพ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพื่อเป็นการอ้างสันติสุขและความเจริญรุ่งเรืองที่ยั่งยืนของทวีปเอเชียและแปซิฟิก ทั้งนี้ รัฐสภาไทยได้เป็นหนึ่งในผู้มีส่วนร่วมในการจัดตั้งสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก ตามคำเชิญของสมาชิกรัฐสภาญี่ปุ่น ร่วมกับอีกหกประเทศรวมถึงสาธารณรัฐเกาหลี โดยขณะนี้ APPU มีจำนวนประเทศสมาชิกทั้งหมด ๒๑ ประเทศ

ที่ประชุมคณะมนตรี APPU และที่ประชุมสมัชชาใหญ่ APPU ได้ให้ความสำคัญในการพิจารณาประเด็นการสร้างร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในหลายแง่มุม ทั้งด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี ดิจิทัล สันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ รวมถึงการช่วยเหลือประเทศหมู่เกาะขนาดเล็กในประเด็นความมั่นคงตามแนวชายแดน ทั้งนี้หน่วยประจำชาติสาธารณรัฐเกาหลีใน APPU ได้หยิบยกเรื่องการสร้างสันติภาพในคาบสมุทรเกาหลีมาเป็นประเด็นเพื่อพิจารณาในที่ประชุมฯ พร้อมทั้งได้เสนอข้อติและได้รับการรับรองจากที่ประชุมฯ จำนวน ๒ ฉบับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. ข้อมติว่าด้วยสันติวิธีของการแก้ไขปัญหานิวเคลียร์ในคาบสมุทรเกาหลี (Resolution on Peaceful Resolution of the Nuclear Problem in Korea Peninsula) ได้รับการรับรองในการประชุมคณะมนตรี APPU ครั้งที่ ๗๐ และการประชุมสมัชชาใหญ่ APPU ครั้งที่ ๓๖ ซึ่งจัดขึ้นที่หมู่เกาะคุก (Cook Islands) ระหว่างวันที่ ๒ - ๔ ธันวาคม ๒๕๔๖ ข้อมติฉบับนี้ตระหนักถึงความตึงเครียดจากปัญหาการพัฒนา นิวเคลียร์ในคาบสมุทรเกาหลีที่เกิดขึ้นว่าไม่เพียงแต่เป็นปัญหาในเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือเท่านั้น แต่มีนัยสำคัญต่อสันติภาพและเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกทั้งหมด โดยเรียกร้องให้ประเทศใด ๆ ที่พยายามพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ รื้อถอนการพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์นั้น ๆ พร้อมทั้งคัดค้านการแก้ไขปัญหา นิวเคลียร์บนคาบสมุทรเกาหลีโดยการใช้อาวุธ และเรียกร้องให้ประเทศที่เกี่ยวข้องงดเว้นการวิพากษ์วิจารณ์ และตำหนิซึ่งกันและกันในลักษณะยั่วยุ และขอให้มีส่วนร่วมในการเจรจาเพื่อแก้ไขวิกฤตนิวเคลียร์อย่างสันติ (APPU, 2003) โดยในครั้งนั้นผู้แทนรัฐสภาไทยได้เข้าร่วมการประชุมพร้อมทั้งให้การรับรองข้อมติดังกล่าวและที่ประชุมฯ ได้รับรองข้อมติว่าด้วยการเสริมสร้างสันติภาพ (Resolution on Peace-Enhancing) ที่หน่วยประจำชาติไทยใน APPU ได้เสนอในโอกาสนั้นด้วยเช่นกัน

๒. ข้อมติว่าด้วยสันติภาพบนคาบสมุทรเกาหลี (Resolution on Peace on the Korean Peninsula) ได้รับการรับรองจากที่ประชุมคณะมนตรี APPU ครั้งที่ ๘๐ และการประชุมสมัชชาใหญ่ APPU ครั้งที่ ๔๖ ระหว่างวันที่ ๓ - ๕ สิงหาคม ๒๕๕๙ ณ รัฐสภาปาเลา กรุงลุมุด สาธารณรัฐปาเลา ซึ่งเป็นการเน้นย้ำในการปฏิบัติตามข้อมติว่าด้วยสันติวิธีของการแก้ไขปัญหานิวเคลียร์ในคาบสมุทรเกาหลี เมื่อปี ๒๕๔๖ แต่ในครั้งนั้นรัฐสภาไทยมิได้ส่งคณะผู้แทนในการเข้าร่วมประชุม

แต่อย่างไรก็ตาม รัฐสภาไทยได้ลดการมีบทบาทในกรอบการประชุมของ APPU เนื่องจากปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองว่าด้วยเรื่องนโยบายเงินเดียว เพื่อการลดปัญหาความขัดแย้งและการวางตัวเป็นกลางต่อความขัดแย้งระหว่างประเทศ

สันติภาพในคาบสมุทรเกาหลีผ่านการประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภา (Inter-Parliamentary Union - IPU)

สหภาพรัฐสภา (Inter-Parliamentary Union - IPU) เป็นองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศที่เก่าแก่ที่สุดและมีจำนวนประเทศสมาชิกมากที่สุดด้วยเช่นกัน โดย IPU ได้รับการก่อตั้งขึ้นเมื่อปี ๒๔๓๒ โดยในขณะนี้มีอายุ ๑๓๒ ปี และมีจำนวนประเทศสมาชิกทั้งหมด ๑๓๙ ประเทศ และสมาชิกสมทบอีก ๑๓ องค์การระหว่างประเทศ โดยมีสโลแกน “For Democracy. For Everyone” (Inter-Parliamentary Union, 2021)

โดยตลอดระยะเวลาการทำงานของ IPU ๑๓๒ ปีที่ผ่านมา ที่ประชุมสมัชชา IPU ได้ให้การรับรองข้อดีในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศในหลายมิติและหลายฉบับ โดยส่วนมากเป็นการเสนอร่างข้อมติจากคณะกรรมการสามัญสหภาพรัฐสภาว่าด้วยสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ (IPU Standing Committee on Peace and International Security) และสมาชิกรัฐสภาไทยได้เคยดำรงตำแหน่งและมีบทบาทอยู่ในคณะฯ นี้ด้วยเช่นกัน แต่ในการประชุมสมัชชา IPU ครั้งที่ ๑๑๕ ซึ่งจัดขึ้นที่นครเจนีวา สวิตเซอร์แลนด์ ระหว่างวันที่ ๑๖ – ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๙ ในการพิจารณาวาระเร่งด่วน ที่ประชุมได้พิจารณาเลือกหัวข้อที่ได้รับการเสนอจากคณะผู้แทนรัฐสภาญี่ปุ่น ว่าด้วยเรื่องการประกาศการทดสอบอาวุธนิวเคลียร์ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี และการไม่แพร่ขยายอาวุธนิวเคลียร์ และการเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบอบการปกครองไม่แพร่ขยายอาวุธนิวเคลียร์ (The announcement by the Democratic People's Republic of Korea of its nuclear weapons test and the strengthening of the nuclear non-proliferation regime) และข้อมติว่าด้วยเรื่องดังกล่าวได้รับการรับรองจากที่ประชุมด้วยคะแนนเสียงสนับสนุนจำนวน ๘๙๗ คะแนน และมีการออกเสียงคัดค้านจำนวน ๓๓ คะแนน และการงดออกเสียงอีก ๒๔๐ คะแนนเสียง

แต่อย่างไรก็ตาม รัฐสภาไทยไม่ได้ส่งคณะผู้แทนเข้าร่วมการประชุมครั้งดังกล่าว เนื่องจากถูกระงับการมีส่วนร่วมใน IPU เพราะเหตุการณ์รัฐประหารในไทย กล่าวได้ว่าที่ผ่านมารัฐสภาไทยมักจะไม่ค่อยมีบทบาทในประเด็นการเสริมสร้างสันติภาพบนคาบสมุทรเกาหลีในเวทีระหว่างประเทศเท่าใดนัก แต่รัฐสภาไทยก็ยังคงมีการขับเคลื่อนการเสริมสร้างสันติภาพในมิติอื่น ๆ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในรอบด้านที่ไม่ใช่เพียงการปราศจากสงคราม หรือความขัดแย้งระหว่างประเทศเท่านั้น

ท่าทีของประเทศไทยต่อสันติภาพในคาบสมุทรเกาหลี

ไทยสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับเกาหลีเหนือเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๑๘ โดยในช่วงก่อนหน้านั้น ประธานาธิบดีริชาร์ด นิกสัน (Richard Nixon) ของสหรัฐฯ ได้ประกาศลัทธินิคสัน (Nixon's Doctrine) ที่เกาหมเมื่อปี ๒๕๑๒ เพื่อให้สงครามเวียดนามที่สหรัฐฯ รบกับเวียดนามเหนือในยุคนั้นเป็นสงครามของเวียดนามเอง (Vietnamization the Vietnam War) แสดงให้เห็นว่าสหรัฐฯ อยากจะถอนตัวและไม่ต้องการแบกภาระสงครามเวียดนามไว้อีกต่อไป ทำให้ประเทศไทยที่ขณะนั้นเป็นพันธมิตรกับสหรัฐฯ ต้องเริ่มเปลี่ยนนโยบายต่างประเทศ ต่อมาในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๑๕ ประธานาธิบดีริชาร์ด นิกสันไปเยือนจีนอย่างเป็นทางการ^{๑๓}

^{๑๓} ประธานาธิบดีริชาร์ด นิกสัน (Richard Nixon) เยือนสาธารณรัฐประชาชนจีน ระหว่างวันที่ ๒๑-๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕ โดยก่อนหน้านั้น นิกสันได้ส่งนายเฮนรี คิสซิงเจอร์ (Henry Kissinger) ที่ปรึกษาฝ่ายความมั่นคงมาดำเนินการกิจการทูตลับ เพื่อเจรจาเตรียมการก่อนล่วงหน้า โดยการเยือนครั้งนั้นนับว่าเป็นก้าวสำคัญในการฟื้นฟูความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการระหว่างสหรัฐอเมริกากับสาธารณรัฐประชาชนจีน และทำให้สาธารณชน

และตามมาด้วยการออกแถลงการณ์เซี่ยงไฮ้ (Shanghai Joint Communique) และความสัมพันธ์กับรัฐบาลจีน ถือเป็น การเปิดหน้าใหม่ของการเมืองระหว่างประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ทุกประเทศต้องเป็นไปตาม หรือก้าวหน้าไปไกลกว่าสหรัฐฯ ต่อมาไทยจึงเจรจาเปิดความสัมพันธ์ทางการทูตไทย-จีน และปรับความสัมพันธ์ กับประเทศสังคมนิยมอื่น ๆ ในเอเชียรวมถึงเกาหลีเหนือด้วย ซึ่งในกรณีเกาหลีเหนือกับไทยนั้น ยังคงมีสถานะ สงครามกันอยู่เพราะว่าไทยไปอยู่ในสังกัดกองกำลังสหประชาชาติในสงครามเกาหลี^{๑๔} ที่จนถึงปัจจุบันก็ยังไม่ มีสนธิสัญญาสันติภาพ มีเพียงสัญญาสงบศึก การปรับความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับเกาหลีเหนือถือเป็นเรื่อง ที่ผิดปกติ เพราะเป็นการเริ่มเจรจาเปิดความสัมพันธ์ทางการทูตในขณะที่เป็นคู่สงครามกันอยู่ แต่ในที่สุดก็ สามารถตกลงกันได้ ซึ่งข้อที่สำคัญที่สุดคือการปรับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของไทยโดยทั่วไปที่ยกเลิก ความคิดว่าจะไม่มีความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศสังคมนิยมหรือคอมมิวนิสต์ในเอเชีย (ประชาไท, ๒๕๖๒)

นอกจากนี้ การเมืองภายในของไทยมีการเปลี่ยนแปลงในช่วงก่อนสงครามเกาหลีประมาณ ๑-๒ ปี เนื่องจากมีการปฏิวัติของจอมพลผิน ชุณหะวัณ ทำให้ฝ่ายของนายปรีดี พนมยงค์และหลวงธำรงนาวาสวัสดิ์ หมดจากอำนาจไป และจอมพล ป. พิบูลสงคราม ขึ้นมาเป็นผู้ว่า รัฐบาลทหารยุคนั้นตัดสินใจว่าจะไม่ร่วมกลุ่ม ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด และเข้าร่วมกับฝ่ายเสรีนิยมตะวันตกเพื่อสู้กับคอมมิวนิสต์ จากนั้นไทยก็เข้าร่วมกับกองกำลัง สหประชาชาติไปรบที่คาบสมุทรเกาหลี ไทยจึงเป็นคู่สงครามกับเกาหลีเหนือตลอดมา แต่เมื่อสหรัฐฯ เปลี่ยน นโยบายทุกอย่างก็เปลี่ยนไป เกาหลีเหนือเข้าไปเป็นสมาชิกสหประชาชาติ ส่วนจีนได้หวั่นถูกแทนที่ด้วยจีน แผ่นดินใหญ่ ไทยก็ต้องปรับตัวตามความเปลี่ยนแปลงนั้น (ประชาไท, ๒๕๖๒)

ไทยยังคงส่งเสริมสันติภาพในคาบสมุทรเกาหลีผ่านการประชุมที่สำคัญในประเด็นด้านความมั่นคง ในเอเชียมาโดยตลอด จากการประชุม APPF ครั้งที่ ๙ ปี ๒๕๔๔ ณ เมืองฟาลปาโรโซ สาธารณรัฐชิลี ไทยได้ รายงานผลการประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก (ASEAN Regional Forum : ARF)^{๑๕} ครั้งที่ ๗ ในเรื่องการดำเนินงานของ ARF และประเด็นการเข้าร่วม ARF ของเกาหลีเหนือ โดยไทยพยายามโน้มน้าวเกาหลีเหนือเข้าร่วม ARF เป็นผลสำเร็จเพื่อส่งเสริมบทบาทของ

อเมริกา มองภาพของประเทศไทยเป็นครั้งแรกในรอบกว่าสองทศวรรษ ตลอดสัปดาห์การเยือนครั้งนั้น ประธานาธิบดีและที่ปรึกษาอาวุโสเข้าร่วมใน การอภิปรายสำคัญกับสาธารณรัฐประชาชนจีน รวมทั้งการพบปะกับประธานเหมา เจ๋อตุง โดยนิกสันเรียกการเยือนครั้งนั้นว่า สัปดาห์ที่เปลี่ยนโลก ^{๑๔} สงครามเกาหลี (Korean War) หนึ่งในสงครามที่เกิดช่วงสงครามเย็น (Cold War) เป็นสงครามระหว่างสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) กับ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี (เกาหลีเหนือ) เกิดขึ้นวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๔๙๓ ถึง ๒๗ กรกฎาคม ๒๔๙๖ มีสาเหตุจากช่วงหลัง สงครามโลกครั้งที่ ๒ สหรัฐอเมริกากับสหภาพโซเวียต ได้แบ่งดินแดนเกาหลีที่เคยถูกญี่ปุ่นปกครองเป็น ๒ ส่วน ที่เส้นขนาน ๓๘ องศาเหนือ เพื่อ คานอำนาจระหว่างกัน ต่อมาสหประชาชาติลงมติช่วยเหลือเกาหลีใต้อย่างเป็นทางการ ซึ่งไทยเป็นหนึ่งในกองกำลังสหประชาชาติ โดยทหารไทย ออกเดินทางด้วยเรือของทัพเรือ เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๔๙๓ ทหารไทยมีหน้าที่ขนส่งของเข้าไปให้กองกำลังสหประชาชาติถึงพื้นที่รอยต่อระหว่าง เกาหลีเหนือ-ใต้ ที่ป็นมุนจอม และเมื่อสงครามยุติ ทหารไทยได้เสียชีวิตจำนวนกว่า ๑๐๐ นาย รัฐบาลโดยกองทัพก็ได้สร้างอนุสาวรีย์ทหารผ่านศึก สงครามเกาหลีขึ้น ณ ค่ายนวมินทราชินี จังหวัดชลบุรี เพื่อรำลึกถึงวีรกรรมของทหารไทยในสงครามเกาหลี และยึดถือว่าวันที่ ๒๒ ตุลาคมของทุกปี เป็นวันที่ระลึกสงครามเกาหลีของประเทศไทย

^{๑๕} การประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum - ARF) เป็นผล สืบเนื่องมาจากมติของที่ประชุมสุดยอดอาเซียน (ASEAN Summit) ครั้งที่ ๔ ที่สิงคโปร์ เมื่อปี ๒๕๓๕ ในโอกาสดังกล่าว ผู้นำรัฐบาลของประเทศ สมาชิกอาเซียนได้ประกาศเจตนารมณ์ที่จะแสวงหาเวทีในการนำรัฐสมาชิกเข้ามาเกี่ยวพันในกรอบความร่วมมือทางด้านความมั่นคง และส่งเสริม การหารือด้านความมั่นคงกับประเทศคู่เจรจาหรือ Dialogue Partners ซึ่งจะเป็นอีกเวทีหนึ่งสำหรับการหารือด้านการเมืองและความมั่นคง ในภูมิภาค ทั้งนี้ ARF มีการประชุมระดับรัฐมนตรี ครั้งที่ ๑ ที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๓๗

ARF ในการเสริมสร้างความมั่นคงในภูมิภาค (ไทยดำรงตำแหน่งประธาน ARF ระหว่างปี ๒๕๔๒-๒๕๔๓) ทั้งนี้ ไทยควรใช้เวที ARF เพื่อแสวงหาบทบาทนำในกลุ่มประเทศอาเซียน ต่อประเด็นดังกล่าวได้มากกว่านี้ เนื่องจาก ไทยสามารถเป็นตัวเชื่อมระหว่างเกาหลีเหนือ-เกาหลีใต้-สหรัฐฯ ได้ และมีพลังเพียงพอทั้งในเวทีระดับภูมิภาค และสหประชาชาติ

อย่างไรก็ตาม บทบาทของไทยถดถอยลงในยุคหลัง เนื่องจากไทยมีปัญหาเรื่องเสถียรภาพทางการเมืองภายใน ซึ่งส่งผลต่อบทบาทของไทยในเวทีระหว่างประเทศ ทำให้ไทยถูกมองข้าม หากกล่าวถึงอาเซียน ประชาคมโลกอาจจะนึกถึงอินโดนีเซีย สิงคโปร์ หรือแม้กระทั่งเวียดนาม แต่ไทยกำลังจะถูกกลืนเห็นได้จากการประชุมสุดยอดสหรัฐฯ เกาหลีเหนือที่ผ่านมา ไทยมีศักยภาพเพียงพอในการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม แต่ประเทศที่ได้รับบทบาทนี้กลับเป็นสิงคโปร์และเวียดนาม นับว่าเป็นเรื่องที่น่าเสียดายของไทย และเป็นเรื่องท้าทายที่ไทยจะกลับมามีบทบาทนำในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกได้อีกครั้ง ท่ามกลางปัญหาการเมืองภายใน การจัดการกับโรคระบาดและปัญหาเศรษฐกิจ ซึ่งการต่างประเทศของไทยต้องตอบโจทย์เหล่านี้ด้วย

(๓) การเสริมสร้างสันติภาพตะวันออกกลาง

ท่าทีของสมัชชารัฐสภาเอเชีย (Asian Parliamentary Assembly) ที่มีต่อข้อตกลงแห่งศตวรรษ (Deal of the Century)

อดีตประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ แห่งสหรัฐอเมริกา ได้เปิดเผยแผนสันติภาพฉบับใหม่เพื่อแก้ปัญหาอิสราเอล-ปาเลสไตน์ มีชื่อที่เป็นทางการว่า “แผนสันติภาพสู่ความเจริญรุ่งเรือง” (Peace to Prosperity Plan) หรือที่เรียกว่า “ข้อตกลงแห่งศตวรรษ” (Deal of the Century) มีรายละเอียดในเอกสาร ๑๘๑ หน้า ซึ่งเป็นไปตามคาดว่านอกจากเนื้อหาจะไม่เป็นประโยชน์ต่อฝ่ายปาเลสไตน์แล้ว ยังขัดกับข้อกฎหมายระหว่างประเทศและมติขององค์การสหประชาชาติที่ผ่านมา ซึ่งสร้างความไม่พอใจอย่างมากให้กับชาวปาเลสไตน์ รวมไปถึงสมัชชารัฐสภาเอเชีย (Asian Parliamentary Assembly) และโลกมุสลิมส่วนใหญ่ก็คัดค้าน แม้แต่อดีตประธานาธิบดีจิมมี คาร์เตอร์ แห่งสหรัฐฯ ยังชี้ว่าเป็นการละเมิดกฎหมายระหว่างประเทศ

แต่อดีตประธานาธิบดีทรัมป์ยังคงยืนยันว่าแผนสันติภาพฉบับนี้ตั้งอยู่บนสูตรการแก้ไขปัญหาแบบสองรัฐ (Two-state Solutions) ที่ใช้ได้จริงและสมประโยชน์ของทั้งสองฝ่าย และนี่เป็นโอกาสสุดท้ายสำหรับชาวปาเลสไตน์แล้ว ประโยคหนึ่งของทรัมป์ที่สร้างความฮือฮาให้แก่สื่อมวลชนและผู้สนับสนุนอิสราเอล คือประโยคที่ว่า “เยรูซาเลมยังคงเป็นเมืองหลวงที่แบ่งแยกไม่ได้ของอิสราเอลต่อไป” (Jerusalem will remain Israel’s undivided capital) นายกรัฐมนตรีอิสราเอลถึงกับชื่นชมทรัมป์ว่าเป็น “มหามิตรแห่งทำเนียบขาวที่ดีที่สุดของอิสราเอล”

ในเอกสาร ๑๘๑ หน้าของแผนสันติภาพฉบับใหม่สามารถสรุปเฉพาะประเด็นที่สำคัญ พร้อมกับข้อสังเกตดังนี้

๑. “ให้เยรูซาเลมเป็นเมืองหลวงที่แบ่งแยกไม่ได้ของอิสราเอล ส่วนปาเลสไตน์ ในอนาคตให้ไปตั้งเมืองหลวงบริเวณรอบนอกหรือชานกรุงเยรูซาเลมตะวันออก” ทั้งนี้ขัดต่อมติองค์การสหประชาชาติหลายข้อด้วยกัน เช่น มติ ๑๙๔, ๑๘๑, ๓๐๓, ๔๗๘ ฯลฯ โดยมติเหล่านี้ระบุให้เยรูซาเลมเป็นพื้นที่สากลภายใต้การดูแลขององค์การสหประชาชาติ และการกำหนดสถานะสุดท้ายต้องมาจากการเจรจาระหว่างกัน รวมทั้งการคัดค้านความพยายามของอิสราเอลในการยึดครองเยรูซาเลม

๒. “ประชาชนทุกศาสนามีอิสระที่จะเดินทางไปยังมีฮิซบอลลอฮ์ (หรืออัลกุดส์ Al-Quds) และพื้นที่นี้ยังอยู่ภายใต้การดูแลของรัฐบาลจอร์แดน” ชาวปาเลสไตน์คงไม่สามารถรับข้อเสนอนี้ได้ เนื่องจากที่ผ่านมาอิสราเอลได้กีดกันการเข้าถึงมัสยิดแห่งนี้หลายครั้ง อีกทั้งภายใต้ข้อเสนอนี้ มัสยิดอัลอักศอจะตกอยู่ภายใต้อธิปไตยของอิสราเอล

๓. “ปาเลสไตน์ต้องยอมรับประเทศอิสราเอลในฐานะที่เป็นรัฐชาติของชาวยิว” ข้อเสนอนี้ถูกวิจารณ์โดยอดีตประธานาธิบดีจิมมี คาร์เตอร์ ที่มองว่า “การเรียกประเทศอิสราเอลว่ารัฐชาติของชาวยิว (The Nation-state of the Jewish People) แสดงให้เห็นว่าแผนดังกล่าวปฏิเสธสิทธิความเท่าเทียมสำหรับประชาชนชาวปาเลสไตน์ในอิสราเอลด้วย”

๔. “นิคมชาวยิวซึ่งสร้างขึ้นอย่างผิดกฎหมายในเขตเวสต์แบงก์ของปาเลสไตน์จะถูกผนวกเป็นเขตปกครองของอิสราเอลอย่างชอบธรรม อิสราเอลจะได้ครองพื้นที่ ๓๐ เปอร์เซ็นต์ของเวสต์แบงก์

ปาเลสไตน์ ๗๐ เปอร์เซ็นต์ ปาเลสไตน์ได้พื้นที่เพิ่มบริเวณทะเลทรายนั้บ” แต่หลายพื้นที่ของทะเลทรายตรงนี้ไม่ได้มีเขตเชื่อมต่อกับรัฐปาเลสไตน์ ส่วนอิสราเอลยังได้สิทธิในการผนวกพื้นที่หุบเขาจอร์แดนซึ่งเป็นพื้นที่สำคัญเชิงยุทธศาสตร์ด้วย โดยรวมแล้วรัฐปาเลสไตน์ตามข้อเสนอใหม่มีพื้นที่ลดลงจากข้อตกลงต่าง ๆ ก่อนหน้านี้

๕. “จะต้องไม่มีการขับไล่ชาวยิวออกจากนิคมยิวในปาเลสไตน์” ซึ่งในประเด็นนี้ก็จะไปขัดแย้งกับข้อตกลงที่ทำร่วมกันภายใต้แผนที่สันติภาพหรือโรดแมปปี ๒๕๔๖ ที่มีทั้งสหรัฐฯ รัสเซีย องค์การสหประชาชาติ และสหภาพยุโรปเป็นผู้ขับเคลื่อน โดยหนึ่งในขั้นตอนของโรดแมปกำหนดให้อิสราเอลต้องยุติและรื้อถอนนิคมชาวยิวที่ตั้งขึ้นมาใหม่ตั้งแต่ปี ๒๕๔๔

ข้อเสนอของอดีตประธานาธิบดีทรัมป์ในการตั้งรัฐปาเลสไตน์ในอนาคตยังผูกโยงกับเงื่อนไขต่าง ๆ ให้ปาเลสไตน์ต้องยอมรับก่อนที่จะมีรัฐบาลปกครองตนเอง ที่สำคัญคือข้อสรุปที่ยังไม่แน่ชัดเรื่องอธิปไตยของรัฐว่าจะมีได้จริงหรือไม่ นักวิเคราะห์จำนวนไม่น้อยมองว่ารัฐปาเลสไตน์จะมีอธิปไตยอย่างจำกัดเท่านั้น บางส่วนมองว่าเป็นไปไม่ได้ที่อิสราเอลจะปล่อยให้ปาเลสไตน์มีอธิปไตยเป็นของตนเอง ส่วนนายกรัฐมนตรีนเรน ทินยาฮูกล่าวว่าข้อเสนอนี้ได้เปิดโอกาสให้ปาเลสไตน์ได้มีอธิปไตยที่จำกัดและแบบมีเงื่อนไข

๖. “รัฐปาเลสไตน์ในอนาคตต้องปลอดอาวุธ” ซึ่งเท่ากับว่าต้องทำการปลดอาวุธกลุ่มฮามาส ในฉนวนกาซาอย่างสมบูรณ์ “ปาเลสไตน์จะไม่มีกองกำลังป้องกันตนเองจากภัยคุกคามภายนอก แต่จะอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของรัฐอิสราเอล รวมทั้งการควบคุม่านฟ้าและสเปกตรัมคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า (Electromagnetic Spectrum) ทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำจอร์แดน กองทัพเรืออิสราเอลมีอำนาจสกัดกั้นการนำอาวุธและอุปกรณ์การผลิตอาวุธเข้ามาในรัฐปาเลสไตน์ รวมทั้งในกาซา โดยมีสิทธิในการเข้ารื้อถอนทำลายแหล่งผลิตอาวุธในปาเลสไตน์”

๗. “ปาเลสไตน์ไม่มีสิทธิที่จะทำความร่วมมือด้านข่าวกรองและข้อตกลงทางความมั่นคงกับรัฐอื่นหรือองค์กรใด ๆ ที่ส่งผลต่ออิสราเอล โดยอิสราเอลเป็นฝ่ายกำหนดเงื่อนไขหรือนิยามความมั่นคงเอง”

๘. “ผู้ลี้ภัยชาวปาเลสไตน์ไม่มีสิทธิกลับมายังถิ่นฐานตัวเองที่กลายเป็นพื้นที่ยึดครองของอิสราเอล ปัญหาผู้ลี้ภัยต้องแก้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

๘.๑ ผู้ลี้ภัยปาเลสไตน์สามารถเข้าไปอาศัยในเขตรัฐปาเลสไตน์ภายใต้เงื่อนไขหลายประการ เช่น ผู้ลี้ภัยที่มาจากประเทศที่มีสงคราม อย่างกรณีซีเรียและเลบานอนที่เป็นปฏิปักษ์ต่ออิสราเอล ในกรณีนี้จะมีคณะกรรมการร่วมอิสราเอล-ปาเลสไตน์ทำหน้าที่พิจารณาว่าจะให้กลับเข้ามาหรือไม่อย่างไร และไปอยู่บริเวณใดในเขตของปาเลสไตน์

๘.๒ จำนวนผู้ลี้ภัยที่จะเคลื่อนย้ายเข้ามาในรัฐปาเลสไตน์ต้องสอดคล้องกับปัจจัยกำลังทางเศรษฐกิจและโครงสร้างพื้นฐานที่รองรับได้ รวมทั้งไม่กระทบต่อความมั่นคงของอิสราเอล

๘.๓ สิทธิของผู้ลี้ภัยชาวปาเลสไตน์ที่อพยพเข้ามาในรัฐปาเลสไตน์จะถูกจำกัดเพื่อให้สอดคล้องกับการรักษาความมั่นคงของอิสราเอลตามตกลงไว้

๘.๔ ประเทศสมาชิกองค์การความร่วมมืออิสลาม (OIC) ที่ทำข้อตกลงเข้าร่วมโครงการตั้งถิ่นฐานใหม่ให้ผู้ลี้ภัยชาวปาเลสไตน์รับไปอยู่ในประเทศของตนปีละ ๕,๐๐๐ คน โดยคำนวณแล้ว ๑๐ ปีหนึ่งประเทศจะรับผู้ลี้ภัยจำนวน ๕๐,๐๐๐ คน

๘.๕ ประเทศที่มีผู้ลี้ภัยอาศัยอยู่ในขณะนี้อาจพิจารณาว่าเป็นพลเมืองของตน ทั้งนี้ข้อสังเกตคือเมื่ออิสราเอลเชื่อมโยงปัญหาผู้ลี้ภัยปาเลสไตน์เข้ากับปัญหาความมั่นคงของตน ประกอบกับเงื่อนไขที่ไม่อนุญาตให้ปาเลสไตน์ทำความร่วมมือกับองค์กรภายนอกหรือประเทศอื่นที่จะกระทบต่อความมั่นคงของอิสราเอลดังที่กล่าวไปแล้วนั้น จึงเท่ากับว่าอำนาจการตัดสินใจใด ๆ ในการดำเนินการเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาผู้ลี้ภัยจึงอยู่ที่อิสราเอล

๙. “อิสราเอลจะเป็นผู้บริหารจัดการโครงการสร้างอุโมงค์ถนนใต้ดินที่เชื่อมระหว่างเขตเวสต์แบงก์กับฉนวนกาซา”

๑๐. “จะมีการระดมเงินเพื่อการลงทุนทางเศรษฐกิจเป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ โดยการสนับสนุนงบประมาณส่วนใหญ่มาจากกลุ่มประเทศอาหรับและจากภาคธุรกิจเอกชนอีกบางส่วน เงินลงทุนเพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและโครงสร้างพื้นฐานส่วนใหญ่จะลงไปยังพื้นที่เวสต์แบงก์และกาซา บางส่วนนำไปพัฒนาในอียิปต์ จอร์แดน และเลบานอน เพื่อช่วยเหลือผู้ลี้ภัยในประเทศเหล่านี้”

ท่าทีของโลกมุสลิม

โลกมุสลิมส่วนใหญ่ต่อต้านข้อตกลงแห่งศตวรรษของอดีตประธานาธิบดีทรมป์ ทั้งองค์การ OIC และสันนิบาตอาหรับต่างมีมติเป็นเอกฉันท์ปฏิเสธข้อตกลงดังกล่าว เพราะมองว่าไม่ตอบสนองความต้องการและสิทธิขั้นพื้นฐาน รวมทั้งความหวังของชาวปาเลสไตน์ อีกทั้งยังขัดกับข้อตกลงในกระบวนการสันติภาพที่ผ่านมา ละเมิดกฎหมายระหว่างประเทศและมติองค์การสหประชาชาติ โดยเรียกร้องประเทศสมาชิกไม่ให้ความร่วมมือใด ๆ กับสหรัฐฯ ที่เกี่ยวข้องกับการผลักดันแผนข้อตกลงสู่การนำไปปฏิบัติ

ผู้นำมุสลิมหลายประเทศคัดค้านข้อตกลงแห่งศตวรรษและวิจารณ์อย่างรุนแรง ตัวอย่างเช่น มาร์ทูต อับบาส ผู้นำปาเลสไตน์ เรียกข้อตกลงนี้ว่าเป็น “ข้อตกลงสมคบคิด” ที่จะไม่ประสบความสำเร็จ แต่จะกลายเป็นแค่ขยะทางประวัติศาสตร์ชิ้นหนึ่ง “เยรูซาเลมไม่ได้มีไว้ขาย” อับบาสยังประกาศตัดการติดต่อสัมพันธ์ใด ๆ กับอิสราเอลและสหรัฐฯ

ประธานาธิบดีตูนิเซีย กัยส์ ซาอิด เรียกข้อเสนอของทรมป์ว่าเป็น “ความอยุติธรรมแห่งศตวรรษ... แผนการที่ไม่ยอมให้อัลกุตส์หรือเยรูซาเลมเป็นของปาเลสไตน์จะต้องล้มเหลว”

ประธานาธิบดีเรเจป ไตยิป แอร์โดอัน ของตุรกี ประณามข้อตกลงแห่งศตวรรษของอดีตประธานาธิบดีทรมป์และชี้ว่า “เป็นข้อตกลงที่ห่างไกลจากสันติภาพมาก เป็นแต่เพียงแค่คำโกหกหลอกลวงเท่านั้นเอง ตุรกีจะไม่ยอมนิ่งเฉยเป็นอันขาด” เช่นเดียวกับอดีตนายกรัฐมนตรีมาเลเซีย ดร.มหาเธร์ มูฮัมมัด ที่ไม่เห็นด้วยกับข้อตกลงของสหรัฐอเมริกาและมองว่า “เป็นเพียงแค่ความต้องการที่จะทำให้การยึดครองที่ผิดกฎหมายกลายเป็นเรื่องชอบธรรม”

อย่างไรก็ตาม ประเทศอาหรับบางประเทศมีท่าทีที่อาจจะต่างไปจากกลุ่มข้างต้นในลักษณะที่แบ่งรับแบ่งสู้อย่างมีเงื่อนไข กล่าวคือแสดงความชื่นชมต่อความพยายามของสหรัฐฯ ในการนำเสนอแผนฯ เพื่อหาทางออกสำหรับปัญหาอิสราเอล-ปาเลสไตน์ แต่ก็ไม่ได้เรียกร้องให้ชาวปาเลสไตน์ยอมรับแผนนั้นเสียทีเดียว ซึ่งกลุ่มนี้จะเรียกร้องให้นำข้อเสนอไปศึกษาและกลับสู่โต๊ะเจรจา โดยส่วนใหญ่ยังสนับสนุนเงื่อนไขเดิมที่ขัดกับข้อเสนอใหม่ เช่น ยังให้ยึดหลักดินแดนปาเลสไตน์เดิมก่อนสงครามปี ๑๙๔๗ หรือตามมติคณะมนตรี-

ความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ๒๔๒ ที่กำหนดให้อิสราเอลถอนกำลังออกไปจากเขตยึดครอง จำเป็นต้องมีรัฐปาเลสไตน์ที่มีอธิปไตยเป็นของตนเอง โดยมีเยรูซาเลมตะวันออกเป็นเมืองหลวง รวมทั้งสิทธิในการกลับคืนถิ่นของผู้ลี้ภัยชาวปาเลสไตน์ กลุ่มดังกล่าว ได้แก่ ชาอูดีอาระเบีย บาห์เรน อียิปต์ จอร์แดน คูเวต โมร็อกโก กาตาร์ และสหรัฐอเมริกาบริติช โดยจะเห็นได้ว่ากลุ่มที่มีจุดยืนแบบนี้คือกลุ่มที่เป็นพันธมิตรของสหรัฐฯ ในตะวันออกกลางมายาวนาน ในขณะที่เดียวกันกลุ่มนี้จะป็นกลุ่มหลักในการผลักดันการลงทุนตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจปาเลสไตน์ที่ระบุในข้อเสนอของอดีตประธานาธิบดีทรมป์

ท่าทีของของสมัชชารัฐสภาเอเชีย (Asian Parliamentary Assembly)

สมัชชารัฐสภาเอเชีย (Asian Parliamentary Assembly - APA) ได้มีหนังสือ No. SG/2020/06 ลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ถึงรัฐสภาประเทศสมาชิก APA เพื่อแสดงจุดยืนในการสนับสนุนประชาชนชาวปาเลสไตน์ ซึ่งหนังสือฉบับดังกล่าวได้มีขึ้นหลังจากที่อดีตประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ของสหรัฐอเมริกา ได้เปิดเผยแผนสันติภาพตะวันออกกลางที่เรียกว่าข้อตกลงแห่งศตวรรษ (Deal of the Century) ต่อสาธารณชน เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๓ ณ ทำเนียบขาว โดยสารแสดงจุดยืนของ APA ดังกล่าว สามารถสรุปเนื้อหาได้ ดังนี้

๑. หลายทศวรรษของการต่อสู้กับการกดขี่ รุกราน และการยึดครอง การประกาศของอเมริกาที่เรียกว่า "ข้อตกลงแห่งศตวรรษ" (Deal of the Century) ส่งผลให้ความหวังและความใฝ่ฝันของชาวปาเลสไตน์ ในการบรรลุถึงสิทธิในการตัดสินใจและการกำหนดวิถีชีวิตด้วยตนเอง รวมทั้งการจัดตั้งรัฐปาเลสไตน์ที่เป็นอิสระโดยมีนครเยรูซาเล็ม (Al-Quds Al-Sharif) เป็นเมืองหลวงนั้นต้องตกอยู่ในสภาวะที่สับสนและคลุมเครือ

๒. แผนการนี้ได้เพิกเฉยต่อหลักเกณฑ์และคุณค่าของความเป็นมนุษย์ แสดงให้เห็นถึงการเหยียดหยามความสำเร็จในการต่อสู้เพื่อสิทธิของชาวปาเลสไตน์ที่ผ่านเป็นเวลาหลายปี อีกทั้ง ยังเป็นการไม่ให้เกิดติดต่อประชาชนชาวปาเลสไตน์และชนชาติอื่น ๆ ในโลก

๓. สมัชชารัฐสภาเอเชีย ประสงค์ให้สมัชชารัฐสภาระหว่างประเทศและภูมิภาคอื่น ๆ ร่วมกันให้การยืนยันสนับสนุนอย่างไม่เปลี่ยนแปลงต่อประชาชนชาวปาเลสไตน์ และตระหนักถึงความสำคัญต่อหลักการในการให้การสนับสนุนการสร้างแรงบันดาลใจของปาเลสไตน์ สมัชชารัฐสภาเอเชียอยู่ในช่วงเวลาที่ยากลำบากในการสร้างความมั่นใจให้แก่ประชาชนชาวปาเลสไตน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมาชิกสภาแห่งชาติปาเลสไตน์ซึ่งสมัชชารัฐสภาเอเชียให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่และมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันมาโดยตลอด

จะเห็นได้ว่า ข้อตกลงแห่งศตวรรษของอดีตประธานาธิบดีทรัมป์ ถือเป็นการดำเนินการจัดทำโดยฝ่ายเดียวหรือไม่ได้มีการหารือร่วมกับตัวแทนฝ่ายปาเลสไตน์เพื่อให้เกิดการยอมรับร่วมกันของคู่ขัดแย้ง ยิ่งไปกว่านั้นในงานแถลง ณ ทำเนียบขาว เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๓ สหรัฐอเมริกายังเชิญนายกรัฐมนตรีเนทันยาฮูของอิสราเอล ซึ่งถือเป็นคู่ขัดแย้งสำคัญมาร่วมยืนเคียงข้าง สะท้อนให้เห็นว่าสหรัฐฯ ไม่คำนึงถึงภาพลักษณ์ ในแง่ของการวางตัวเป็นกลางอย่างชัดเจนและไม่ได้คาดหวังให้ปาเลสไตน์ยอมรับข้อเสนอนี้แต่โดยดี ในขณะที่อิสราเอลมีความพอใจกับข้อเสนอนี้ทั้งหมด ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าข้อตกลงแห่งศตวรรษนี้เป็นมาตรการฝ่ายเดียวที่ออกแบบมาอย่างลงตัวบนฐานของความพอใจสำหรับอิสราเอลและสหรัฐฯ เป็นสำคัญ

อย่างไรก็ตาม เป็นการยากที่สมัชชารัฐสภาเอเชีย รวมทั้งประชาชนชาวปาเลสไตน์ที่จะให้การยอมรับแผนสันติภาพตะวันออกกลางของอดีตประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา เพราะ "Deal of the Century" ไม่ต่างอะไรกับ Balfore Declaration (หรืออาจเรียกว่าบัลโฟร์แห่งศตวรรษที่ ๒๑) ที่ครั้งหนึ่งคำประกาศนี้คือ

เครื่องหมายของการผิดคำสัญญาที่อังกฤษให้ไว้กับ ชารีฟ ฮุสเซน และยกดินแดนปาเลสไตน์ส่วนหนึ่งให้ชาวยิว จากยุโรปมาตั้งถิ่นฐาน การรับรองเยรูซาเลมเป็นเมืองหลวงของอิสราเอลและการเสนอข้อตกลงแห่งศตวรรษ ครึ่งนี้ในสายตาชาวปาเลสไตน์ก็เท่ากับการล้มล้างมติองค์การสหประชาชาติ ล้มล้างข้อตกลงออสโล (ปี ๒๕๓๖, ๒๕๓๘) ล้มล้างกระบวนการเจรจาสันติภาพ และกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับปัญหาปาเลสไตน์ ที่ผ่านมา ซึ่งแน่นอนว่าย่อมทำให้ชาวปาเลสไตน์รู้สึกที่ตนเองกำลังถูกหักหลังและสิ้นหวังในกระบวนการเจรจา สันติภาพใด ๆ ที่มีสหรัฐอเมริกาเข้ามาเกี่ยวข้อง เพราะถ้าคำประกาศบัลโฟร์คือการที่อังกฤษยกดินแดน ปาเลสไตน์บางส่วนให้กับชาวยิวจากยุโรปเข้ามาตั้งถิ่นฐานแล้ว ข้อตกลงแห่งศตวรรษของอดีตประธานาธิบดี ทรัมป์ ก็คือการที่สหรัฐฯ มาสานต่อภารกิจยกดินแดนเกือบทั้งหมดของปาเลสไตน์ให้กับอิสราเอล ดังนั้น แผนสันติภาพของทรัมป์ย่อมส่งผลกระทบต่อสันติภาพของตะวันออกกลางอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

(๔) การจัดการความขัดแย้งในทะเลจีนใต้

ทะเลจีนใต้ คือ น่านน้ำที่มีอาณาบริเวณกว่า ๓.๕ ล้านตารางกิโลเมตร ครอบคลุมอาณาบริเวณกว้างใหญ่ไพศาล เมื่อมองจากแผนที่จะพบว่าพิกัดของทะเลดังกล่าวตั้งอยู่ทางด้านใต้ของจีนและเกาะไต้หวัน ทางตะวันตกของฟิลิปปินส์ ทางตะวันตกเฉียงเหนือของมาเลเซียและบรูไนดารุสซาลาม ทางทิศเหนือของอินโดนีเซีย ทางตะวันออกเฉียงเหนือของสิงคโปร์และทางตะวันออกของเวียดนาม

แผนที่แสดงอาณาเขตทะเลจีนใต้

ความสำคัญทางภูมิรัฐศาสตร์ของทะเลจีนใต้ คือ เป็นเส้นทางเดินเรือที่เชื่อมมหาสมุทรแปซิฟิกกับมหาสมุทรอินเดียเข้าด้วยกัน ด้วยเหตุนี้ ขนาดของเศรษฐกิจที่เกิดจากการขนส่งทางเรือผ่านน่านน้ำแห่งนี้จึงมีขนาดใหญ่ติดอันดับ ๑ ใน ๓ ของโลก และมีมูลค่าทางการค้ากว่า ๓ ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เป็นเงินไทยราว ๙๐ ล้านล้านบาทต่อปี (ปีพ.ศ.ไทย, ๒๕๖๔) นอกจากนี้ ในบริเวณดังกล่าวยังมีแหล่งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติอยู่เป็นจำนวนมาก อีกทั้งยังอุดมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งแนวปะการัง ปลาและสัตว์น้ำนานาชนิด เมื่อพิจารณาถึงผลประโยชน์มูลค่ามหาศาลทำให้นานาประเทศที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทะเลดังกล่าวต่างพากันอ้างสิทธิเหนือหมู่เกาะบริเวณดังกล่าว และนำมาซึ่งข้อพิพาทอันยาวนานหลายทศวรรษ (ปีพ.ศ.ไทย, ๒๕๖๔)

เริ่มจากประเทศมหาอำนาจ คือ จีนได้กำหนดสิ่งที่เรียกว่า "เส้นประ ๙ เส้น" บนแผนที่ของตนในปี ๒๔๙๐ เพื่อบอกอาณาเขตในทะเลจีนใต้ครอบคลุมทะเลบริเวณมณฑลไหหลำทางใต้สุดของจีนไปทางใต้และทางตะวันออกหลายร้อยกิโลเมตร รัฐบาลจีนอ้างว่ากรรมสิทธิ์ของจีนในพื้นที่นี้มีประวัติศาสตร์ย้อนกลับไประยะหลายร้อยปี โดยกล่าวว่า หมู่เกาะพาราเซลและหมู่เกาะสแปรตลีย์เป็นส่วนหนึ่งของจีน ขณะที่ไต้หวันก็อ้างกรรมสิทธิ์ในบริเวณดังกล่าวโดยโต้แย้งว่า จีนไม่ได้อธิปไตยกรรมสิทธิ์เหนือพื้นที่ดังกล่าวอย่างชัดเจนเพียงพอ และเมื่อพิจารณา "เส้นประ ๙ เส้น" ที่ปรากฏอยู่บนแผนที่ของจีนก็จะพบว่าเป็นการล้อมรอบพื้นที่ทะเลจีนใต้เกือบทั้งหมด ไม่มีระยะพิกัดกำหนดไว้อย่างชัดเจน ประเทศอื่น ๆ ก็ได้แสดงหลักฐานโต้ตอบกับจีนเช่นกัน โดยเวียดนามได้โต้แย้งการอ้างอิงทางประวัติศาสตร์ของจีนว่า เวียดนามเคยปกครองหมู่เกาะพาราเซลและ

หมู่เกาะสแปรตลีย์มาตั้งแต่ศตวรรษที่ ๑๗ และมีหลักฐานพิสูจน์คำกล่าวอ้างนี้ ฟิลิปปินส์อ้างถึงเรื่องภูมิศาสตร์ที่อยู่ใกล้กับหมู่เกาะสแปรตลีย์ว่าเป็นเหตุผลหลักในการอ้างกรรมสิทธิ์เหนือพื้นที่บางส่วนของหมู่เกาะแห่งนี้ ทั้งฟิลิปปินส์และจีนต่างอ้างกรรมสิทธิ์เหนือสันทรายที่ชื่อว่า สการ์โบโรห์ ซึ่งอยู่ห่างจากฟิลิปปินส์ราว ๑๖๐ กิโลเมตร และห่างจากจีนราว ๘๐๐ กิโลเมตร โดยจีนเรียกสันทรายนี้ว่า "เกาะหวงเหยียน" ข้อพิพาทในประเด็นดังกล่าวทำให้ฟิลิปปินส์ยื่นฟ้องต่อศาลอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศในกรุงเฮกของเนเธอร์แลนด์ ศาลตัดสินให้ฟิลิปปินส์เป็นฝ่ายชนะเมื่อเดือนกรกฎาคม ปี ๒๕๕๙ แต่จีนไม่ยอมรับผลที่ได้จากกระบวนการอนุญาโตตุลาการ และดำเนินการในทางตรงข้ามคือ เร่งสร้างเกาะเทียมและฐานทัพทหารบนเกาะเหล่านี้ รวมทั้งเพิ่มการลาดตระเวนทางทะเล เพื่อแสดงความเป็นเจ้าของพื้นที่ในทะเลจีนใต้ในช่วงเวลาหลายปีที่ผ่านมา สำหรับมาเลเซียและบรูไนดารุสซาลาม ต่างอ้างกรรมสิทธิ์เหนือพื้นที่ในทะเลจีนใต้ที่ตั้งอยู่ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของแต่ละประเทศ ตามคำนิยามของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทางทะเล (United Nations Convention on the Law of the Sea - UNCLOS) ทั้งนี้ บรูไนดารุสซาลามไม่ได้อ้างกรรมสิทธิ์ในหมู่เกาะพิพาททั้ง ๒ แห่ง แต่มาเลเซียอ้างกรรมสิทธิ์เหนือเกาะขนาดเล็กจำนวนหนึ่งในหมู่เกาะสแปรตลีย์ด้วย (ปีซีซีไทย, ๒๕๖๔)

ท่าทีของรัฐบาลไทยต่อประเด็นเรื่องทะเลจีนใต้

สมัชชารัฐสภาอาเซียนเป็นองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มุ่งเน้นเรื่องสันติภาพภายในภูมิภาคเช่นเดียวกัน โดยภารกิจสำคัญประการหนึ่งก็คือ การประชุมหารือร่วมกันเพื่อจัดทำข้อมติ (Resolution) ซึ่งถือเป็นข้อตกลงร่วมกันภายในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อเสนอแนวทางด้านนิติบัญญัติต่อรัฐบาลอาเซียนต่อประเด็นที่เห็นว่าส่งผลกระทบต่อประชาชนอาเซียน โดยที่ประชุมใหญ่สมัชชารัฐสภาอาเซียน ซึ่งมีการประชุมกันทุกปีได้มีการพิจารณาหารือในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับทะเลจีนใต้สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

การประชุมใหญ่ฯ AIPA ครั้งที่ ๓๑ ปี ๒๕๕๓

ข้อมติว่าด้วยสถานการณ์ความมั่นคงของโลกและภูมิภาค - ที่ประชุมฯ เรียกร้องให้ AIPA สนับสนุนอาเซียนในการใช้กลไกและกรอบความร่วมมือต่างๆ ที่มีอยู่ภายใต้อาเซียน อาทิ สนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สนธิสัญญาเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ปฏิญญาว่าด้วยแนวปฏิบัติในทะเลจีนใต้ การประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก การประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน การประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านอาชญากรรมข้ามชาติในการสร้างความสงบสุขและรักษาความมั่นคงในภูมิภาค เพื่อส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามปฏิญญาว่าด้วยแนวปฏิบัติในทะเลจีนใต้อย่างจริงจัง เพื่อเสถียรภาพและความสงบสุขในภูมิภาค

การประชุมใหญ่ฯ AIPA ครั้งที่ ๓๒ ปี ๒๕๕๔

ข้อมติว่าด้วยการส่งเสริมและสร้างประชาคมแห่งความไว้วางใจ ด้วยการผนึกกำลังกันสร้างความสามัคคีในอาเซียน - ที่ประชุมฯ เห็นพ้องในการสนับสนุนอาเซียน และมีวิสัยทัศน์ร่วมกันในการมุ่งผลักดันข้อตกลงที่มีอยู่ในด้านต่าง ๆ อาทิ สนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สนธิสัญญาเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และปฏิญญาว่าด้วยแนวปฏิบัติในทะเลจีนใต้

ในการส่งเสริมสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงในภูมิภาคอย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดประชาคมแห่งความไว้วางใจที่สามารถประนีประนอมข้อขัดแย้งต่าง ๆ อย่างสมานฉันท์และสันติ เป็นไปตามกฎบัตรอาเซียน กฎบัตรสหประชาชาติ และกฎหมายระหว่างประเทศอื่น ๆ

การประชุมใหญ่ฯ AIPA ครั้งที่ ๓๕ ปี ๒๕๕๗

ข้อคิดที่ว่าด้วยความร่วมมือเชิงรัฐสภาในการสร้างประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน - ที่ประชุมฯ ให้ความเห็นชอบข้อคิดฯ ซึ่งให้ความสำคัญกับประเด็นการส่งเสริมความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเล ภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล พ.ศ. ๒๕๒๕ ปฏิญญาว่าด้วยแนวปฏิบัติของภาคีในทะเลจีนใต้และแนวปฏิบัติในทะเลจีนใต้ในกรอบอาเซียน

การประชุมใหญ่ฯ AIPA ครั้งที่ ๓๖ ปี ๒๕๕๘

ข้อคิดที่ว่าด้วยการสร้างความเข้มแข็งของประชาคมการเมืองและความมั่นคงไปยังทุกภาคส่วน - ข้อคิดดังกล่าวเน้นย้ำให้ประเทศสมาชิก AIPA ปฏิบัติตามปฏิญญาว่าด้วยการปฏิบัติของภาคีในทะเลจีนใต้ และแนวปฏิบัติในทะเลจีนใต้ในกรอบอาเซียน รวมทั้งยังให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมการสร้างประชาคมการเมืองที่เข้มแข็งผ่านการเคารพกฎหมายระหว่างประเทศ ความร่วมมือของประเทศสมาชิกในการคงไว้ซึ่งความไว้วางใจ เชื่อใจ สันติภาพ ความมั่นคง และการอยู่ร่วมกันอย่างปรองดอง

ทั้งนี้ ในขณะที่ปัญหาเรื่องอธิปไตยในทะเลจีนใต้ยังไม่ได้ข้อสรุปที่แน่ชัด ประเด็นเกี่ยวกับทะเลจีนใต้ก็ได้รับการหยิบยกขึ้นกล่าวในเวทีการประชุมของสมัชชารัฐสภาอาเซียนด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในช่วงที่เจ้าภาพจัดการประชุมฯ เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการอ้างกรรมสิทธิ์ในพื้นที่ดังกล่าว อาทิ ในการประชุมใหญ่สมัชชารัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ ๓๘ ณ ประเทศฟิลิปปินส์ และในถ้อยแถลงของหัวหน้าคณะผู้แทนรัฐสภาเวียดนามในการประชุมใหญ่สมัชชารัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ ๔๐ ซึ่งในการประชุมใหญ่สมัชชารัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ ๔๐ ที่รัฐสภาไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมฯ จีนในฐานะประเทศผู้สังเกตการณ์ในการประชุมฯ ได้แสดงท่าทีต่อประเด็นเรื่องทะเลจีนใต้ โดยเรียกร้องผ่านทางสถานเอกอัครราชทูตจีนประจำประเทศไทยให้ประเทศสมาชิกเปลี่ยนแปลงถ้อยคำในรายงานการประชุมฯ เนื่องจากพิจารณาแล้วเห็นว่า อาจกระทบต่อผลประโยชน์ของจีนในการอ้างกรรมสิทธิ์

ทั้งนี้ ก่อนที่จะมีการประชุมฯ ฝ่ายรัฐสภาไทยได้เตรียมการสำหรับการประชุมฯ โดยนายกิตติ วัฒนสินธุ์ สมาชิกวุฒิสภา ผู้แทนรัฐสภาไทยที่ทำหน้าที่ ประธานการประชุมคณะกรรมการแถลงการณ์ร่วมได้นัดประชุมเตรียมการการประชุมคณะกรรมการแถลงการณ์ร่วม และได้เชิญผู้แทนจากกระทรวงการต่างประเทศ คือ นายณที วิชิตสรสาทร นักการทูตชำนาญการจากกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ เข้าร่วมการประชุมเตรียมการฯ ด้วย เพื่อทบทวนร่างแถลงการณ์ร่วมที่จะนำเข้าพิจารณาในที่ประชุมฯ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาถึงข้อความส่วนที่เป็นการสรุปถ้อยแถลงของประธานสภาแห่งชาติเวียดนาม นายณที วิชิตสรสาทร ผู้แทนจากกระทรวงการต่างประเทศ ได้มีข้อสังเกตว่ามีการกล่าวถึงประเด็นปัญหาทะเลจีนใต้ซึ่งเป็นประเด็นที่มีความอ่อนไหวในภูมิภาค นายกิตติ วัฒนสินธุ์ ประธานการประชุมจึงได้ดำเนินการแจ้งให้ที่ประชุมทำเป็นข้อสังเกตไว้ เพื่อรอดูจากที่ประชุมว่าจะมีประเทศสมาชิกใดทักท้วงหรือไม่ เนื่องจากข้อความในร่างดังกล่าว อาจจะต้องมีการปรับแก้ไขในที่ประชุมคณะกรรมการแถลงการณ์ร่วมต่อไป เนื่องจากการประชุม

คณะกรรมการจัดการแถลงการณ์ร่วมจะต้องได้รับการรับรองที่เป็นฉันทามติของประเทศสมาชิกเท่านั้น แต่เมื่อร่างดังกล่าวเข้าสู่ที่ประชุมแล้ว กลับไม่มีประเทศสมาชิกประเทศใดขอแก้ไขข้อความในส่วนนี้

ภายหลังจากการประชุมคณะกรรมการจัดการแถลงการณ์ร่วมเสร็จสิ้น คณะผู้แทนจากประเทศจีนได้ติดต่อขอพบประธานการประชุมคณะกรรมการจัดการแถลงการณ์ร่วม เพื่อหารือถึงประเด็นสรุปถ้อยแถลงของประธานสภาแห่งชาติเวียดนาม ที่บรรจุไว้ในร่างแถลงการณ์ร่วม โดยมีนายอนุศาสน์ สุวรรณมงคล สมาชิกวุฒิสภา ผู้แทนไทย นางพรพิศ เพชรเจริญ รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร นางสาวสตีจิตรา ไตรพิบูลย์สุข ผู้อำนวยการสำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศในขณะนั้น และ นางสาวพิราภรณ์ นภัศรชัยนันท์ นักวิเทศสัมพันธ์ปฏิบัติการ สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศเข้าร่วมประชุมด้วย ในการหารือรอบแรกนั้น หัวหน้าคณะผู้แทนจีนได้แจ้งให้ นายกิตติ วัฒนาสินธุ์ รับทราบถึงความคิดเห็นของทางจีน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. จีนรู้สึกตกใจกับถ้อยแถลงของประธานสภาแห่งชาติเวียดนามในการพิธีเปิดการประชุม ที่กล่าวถึงประเด็นทะเลจีนใต้ ซึ่งเป็นประเด็นที่อ่อนไหว

๒. จีนได้ชี้แจงว่าสรุปถ้อยแถลงที่บรรจุไว้ในร่างแถลงการณ์ร่วมนั้น ไม่ตรงกับสิ่งที่ประธานสภาแห่งชาติเวียดนามได้กล่าวในพิธีเปิด ซึ่งจีนยังรับได้แต่บิดเบือนไปจากความเป็นจริง ซึ่งทำให้ผู้อ่านเข้าใจผิด

๓. จีนขอเรียกร้องให้มีการแก้ไขข้อความที่บรรจุไว้ในร่างแถลงการณ์ร่วมที่ได้มีการพิจารณากัน ในการประชุมที่ผ่านมาแล้ว

๔. จีนแสดงความเห็นถึงบทบาทของประเทศผู้สังเกตการณ์ในการประชุมใหญ่สมัชชารัฐสภาอาเซียน ว่าควรมีเวทีหรือกลไกที่จะให้ประเทศผู้สังเกตการณ์ได้มีบทบาทมากขึ้นและสามารถแสดงท่าทีต่อการประชุมได้

๕. จีนตระหนักดีว่าประเด็นปัญหานี้ไม่ใช่ปัญหาระหว่างประเทศไทยกับประเทศจีน และอยากจะทำถึงความสัมพันธ์อันดีระหว่างกันของทั้งสองประเทศ

สิ่งที่รัฐสภาไทยดำเนินการ

๑. จากการหารือเบื้องต้นระหว่าง นายกิตติ วัฒนาสินธุ์ คณะผู้แทนไทย ในฐานะประธานการประชุมคณะกรรมการจัดการแถลงการณ์ร่วม และ Mr. Yaun Si หัวหน้าคณะผู้แทนจีน นายกิตติ วัฒนาสินธุ์ ได้ชี้แจงถึงธรรมเนียมการปฏิบัติของ AIPA ว่าแม้ว่าที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบร่างแถลงการณ์ร่วมแล้วและในหลักการไม่สามารถที่จะแก้ไขข้อความ แต่ประเทศไทยในฐานะเจ้าภาพการประชุมเข้าใจถึงความกังวลของผู้แทนจีน ซึ่งมีความสัมพันธ์อันดียิ่งกับประเทศไทยและจะประสานกับทางคณะผู้แทนจากเวียดนาม เพื่อขอให้แก้ไขสรุปถ้อยแถลงของประธานสภาแห่งชาติเวียดนาม ให้ตรงตามที่ได้กล่าวในพิธีเปิด

๒. ต่อมานายอนุศาสน์ สุวรรณมงคล สมาชิกวุฒิสภา ผู้แทนไทย ได้ติดต่อขอพบหารือกับ Mrs. Le Thu Ha ผู้แทนจากเวียดนาม และได้มีการประสานกับคณะผู้แทนจากประเทศเวียดนาม ขอให้มีการแก้ไขสรุปถ้อยแถลงในร่างดังกล่าวให้เป็นไปตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในพิธีเปิด โดยคณะผู้แทนเวียดนามได้ยินยอมแก้ไขตามที่ทางประเทศไทยร้องขอ จึงได้มีการปรับแก้ไขร่างแถลงการณ์ร่วมในส่วนของถ้อยแถลงของประธานสภาแห่งชาติเวียดนาม ดังนี้

จากเดิม “*Socialist Republic of Viet Nam*”

52. H.E. Mrs. Nguyen Thi Kim Ngan, President of the National Assembly of the Socialist Republic of Viet Nam, emphasized ASEAN’s need to consolidate its solidarity and unity, promote its central role, and deepen its relations with its partners in a world that is witnessing rapid and complex developments. *ASEAN Member States are concerned with the recent unilateral actions undertaken in the South China Sea that have violated the sovereignty and legitimate interests of countries in the region, eroded their trust and negatively impacted peace, security, stability, freedom and safety of navigation and overflight in the region.* Amid these developments, ASEAN continues to reiterate widely recognized common principles and perceptions, including the emphasis on compliance with international law and the UNCLOS 1982, self-restraint, non-militarization, avoidance of actions that may further complicate the situation, full implementation of the DOC and efforts to conclude an effective and legally binding COC that aligns with international law. The President also emphasizes the role of AIPA and Members of Parliament who are willing to stand side by side with ASEAN to build a sustainable community through synergizing laws and strengthening the monitoring of the implementation of commitments and master plans on ASEAN community building and policies on cooperation.”

เป็น “*Socialist Republic of Viet Nam*”

52 H.E. Mrs. Nguyen Thi Kim Ngan, President of the National Assembly of the Socialist Republic of Viet Nam, emphasized ASEAN’s need to consolidate its solidarity and unity, promote its central role, and deepen its relations with its partners in a world that is witnessing rapid and complex developments. *Against such background, at the recently-concluded 52nd ASEAN Foreign Ministers’ Meeting, countries have spoken up frankly on unilateral actions undertaken in the South China Sea that have violated sovereignty and legitimate interests of coastal nations in the region, eroded trust and negatively impacted peace, security, stability, freedom and safety of navigation and overflight in the region.* Therefore, we need to reiterate common principles and perceptions widely recognized by ASEAN members and the international community regarding the South China Sea. This includes the emphasis on compliance with international law and the UNCLOS 1982, self-restraint, non-militarization, avoidance of actions that may further complicate the situation, full implementation of the DOC and efforts to conclude an effective and legally binding COC that aligns with international law. The President also emphasizes the role of AIPA and Members of Parliament who are willing to stand side by side with ASEAN to build a sustainable community

through synergizing laws and strengthening the monitoring of the implementation of commitments and master plans on ASEAN community building and policies on cooperation.”

๓. หลังจากนั้น นายอนุศาสน์ สุวรรณมงคล ผู้แทนไทย พร้อมด้วยนางสาวสตีจิตรา ไตรพิบูลย์สุข ผู้อำนวยการสำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ และนางสาวพิราภรณ์ นภักศรชัยนันท์ นักวิเทศสัมพันธ์ จากสำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ ได้พบกับเลขาธิการคณะผู้แทนจีน เพื่อแจ้งถึงความคืบหน้า การดำเนินการที่ทางคณะเวียดนามได้ปรับแก้ไขข้อความข้างต้น อย่างไรก็ตาม เมื่อเลขาธิการคณะผู้แทนจีน ได้รับทราบการปรับแก้ไขข้อความดังกล่าว ได้ขอเวลานำเรื่องดังกล่าวไปแจ้งให้หัวหน้าคณะทราบ และได้แสดงความจำนง ดังนี้

๑) ขอบคุณที่ฝ่ายไทยได้ดำเนินการตามที่คณะผู้แทนจีนร้องขอในเรื่องสรุปถ้อยแถลงของ ประธานสภาแห่งชาติเวียดนาม แต่ขอเพิ่มเติมข้อความ ในหัวข้อ VI STATEMENTS OF THE HEADS OF DELEGATIONS OF OBSERVER PARLIAMENTS ดังนี้ “Among which, the Chinese delegation reiterated China’s stance on maritime issues.” ต่อท้ายในส่วนของถ้อยแถลงของประเทศผู้สังเกตการณ์ ซึ่งฝ่ายไทย ยืนยันว่าไม่สามารถทำได้ เพราะเป็นสิ่งที่ไม่เคยปฏิบัติมาก่อน และหากจะแก้ไขในส่วนนั้น จะต้องมีการจัดการ ประชุมขึ้นเพื่อขอความเห็นชอบร่วมกันของประเทศสมาชิก ซึ่งไม่สามารถทำได้ เนื่องจากข้อจำกัดของเวลา และเป็นแนวทางที่ไม่เคยมีการปฏิบัติ

๒) หากไม่สามารถดำเนินการได้ตามที่ร้องขอ คณะผู้แทนจีนอาจไม่เข้าร่วมการประชุมเต็ม คณะ ครั้งที่ ๒ และพิธีปิดการประชุม ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๒ คณะผู้แทนจีนผิดหวังที่ ไม่สามารถทำตามที่คณะผู้แทนจีนร้องขอจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างมาก ทั้งนี้ การแสดงท่าทีดังกล่าวไม่ เกี่ยวข้องกับการที่จีนมีความสัมพันธ์อันดีกับประเทศไทย

๔. ต่อมาในการหารือ นำโดย นายอนุศาสน์ สุวรรณมงคล คณะผู้แทนไทย และเลขาธิการ คณะผู้แทนจีน หลังจากรับทราบข้อเรียกร้องเพิ่มเติมของทางคณะผู้แทนจีน ได้มีการประสานแจ้ง นายกิตติ วัฒสินนท์ และหารือถึงแนวทางในการรับข้อเสนอที่สามารถทำได้ โดยได้ข้อสรุป ดังนี้

รัฐสภาไทยได้ดำเนินการประสานให้คณะผู้แทนเวียดนามแก้ไขข้อความตามที่คณะผู้แทนจีนได้ ร้องขอแล้ว แต่การจะเพิ่มเติมข้อความในส่วนของคณะผู้แทนจีนนั้นไม่สามารถปฏิบัติได้ เนื่องจากไม่ใช่ ธรรมเนียมของสมัชชารัฐสภาอาเซียน รวมทั้งการจะแก้ไขข้อความในร่างแถลงการณ์ร่วมนั้น จะต้องได้รับ มติเอกฉันท์จากประเทศสมาชิก ซึ่งหมายความว่า จะต้องมีการเรียกประชุมในคืนวันดังกล่าว แต่เวลาใน ขณะนั้นล่วงเลยมาเกือบจะ ๐๑.๐๐ นาฬิกา ของวันพฤหัสบดีที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นวันเดียวกับที่ จะต้องนำร่างแถลงการณ์ร่วมเข้าที่ประชุมเต็มคณะ ครั้งที่ ๒ เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา จึงไม่สามารถดำเนินการได้

นอกจากนี้ ประเทศไทย ในฐานะเจ้าภาพจัดการประชุมได้เตรียมการรับมือเหตุการณ์ที่อาจจะ เกิดขึ้นในการประชุมเต็มคณะ ครั้งที่ ๒ ดังนี้

๑) หากประเทศผู้สังเกตการณ์ต้องการประท้วงในที่ประชุมถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น สามารถ ปฏิบัติได้หรือไม่ โดยจากการศึกษาธรรมเนียมของสมัชชารัฐสภาอาเซียนและสอบถามข้อมูลจาก นายอิสรา สุนทรวัฒน์ เลขาธิการสมัชชารัฐสภาอาเซียน พบว่า ไม่มีกฎระเบียบใดห้ามไว้ ดังนั้นประเทศผู้สังเกตการณ์ สามารถประท้วงได้

๒) นางพรพิศ เพชรเจริญ รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้รับข้อมูลเพิ่มเติมว่า ในการประชุมใหญ่สมัชชารัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ ๒๗ ณ เมืองเซบู ประเทศฟิลิปปินส์ เคยมีเหตุการณ์ประท้วงในการประชุมเต็มคณะ ครั้งที่ ๒ โดยประเทศสมาชิกเกิดขึ้น

จึงได้ข้อสรุปว่าการประท้วงในที่ประชุมนั้น ไม่ได้มีการระบุไว้ในธรรมนูญ และเคยเกิดกรณีที่สามารถปฏิบัติได้

จากการประสานงานและหารือที่เกิดขึ้นนั้น นำมาซึ่งการแก้ไขสรุปล้อยแกลงของประธานสภาแห่งชาติเวียดนาม ตามที่ได้มีการร้องขอเบื้องต้นจากคณะผู้แทนจีน ภายใต้เงื่อนไขที่ประเทศเวียดนามยอมรับได้ และไม่เป็นการละเมิดธรรมเนียมปฏิบัติของสมัชชารัฐสภาอาเซียน และนำร่างแถลงการณ์ร่วมดังกล่าวเข้าสู่ที่ประชุมเต็มคณะ ครั้งที่ ๒ ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๒ เพื่อให้ประเทศสมาชิกร่วมกันลงนามรับร่างแถลงการณ์ร่วมดังกล่าว ต่อไป

ในการนี้ ก่อนการประชุมเต็มคณะ ครั้งที่ ๒ นายกิตติ วะสีนนท์ คณะผู้แทนไทย ในฐานะประธานการประชุมคณะกรรมการแถลงการณ์ร่วม นายอนุศาสน์ สุวรรณมงคล สมาชิกวุฒิสภา ผู้แทนไทย นายอิสรา สุนทรวัฒน์ เลขาธิการสมัชชารัฐสภาอาเซียน นางพรพิศ เพชรเจริญ รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และนางสาวสตีจิตร์ ไตรพิบูลย์สุข ได้นำเรื่องดังกล่าวกราบเรียนต่อ นายชวน หลีกภัย ประธานรัฐสภาในฐานะประธานสมัชชารัฐสภาอาเซียน รับทราบและได้มีคำชี้แจงคณะผู้แทนจีนจัดทำหนังสือแจ้งเรื่องขอเสนอแก้ไขข้อความในส่วนของประเทศผู้สังเกตการณ์และข้อเรียกร้องที่เกี่ยวข้องกับสถานะของประเทศผู้สังเกตการณ์ตามที่ประเทศจีนมีความประสงค์ให้สมัชชารัฐสภาอาเซียนพิจารณาดังกล่าวอย่างเป็นทางการมายังรัฐสภา เพื่อดำเนินการต่อไป โดยนายอนุศาสน์ สุวรรณมงคล ได้ประสานแจ้งคณะผู้แทนจีนรับทราบแล้ว

ต่อมาคณะผู้แทนจีนได้เข้าพบ นางพรพิศ เพชรเจริญ รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และนางสาวสตีจิตร์ ไตรพิบูลย์สุข ผู้อำนวยการสำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ โดยมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

๑) คณะผู้แทนจีนขอแสดงความขอบคุณที่ประเทศไทย ในฐานะเจ้าภาพจัดการประชุม ได้ให้ความร่วมมือ ช่วยสนับสนุน ประสานงานในเรื่องดังกล่าว

๒) คณะผู้แทนจีนได้เน้นย้ำว่าเหตุการณ์ดังกล่าวไม่ใช่ประเด็นความขัดแย้งระหว่างจีน - ไทย แต่เป็นประเด็นระหว่างจีนกับประเทศสมาชิกสมัชชารัฐสภาอาเซียนที่ได้กล่าวพาดพิงถึงเรื่องทะเลจีนใต้

๓) ประเทศจีนจะทำหนังสืออย่างเป็นทางการแจ้ง เรื่อง ขอให้สมัชชารัฐสภาอาเซียน ทบทวนระเบียบที่เกี่ยวข้องกับบทบาท และสิทธิของประเทศผู้สังเกตการณ์ในการประชุมใหญ่สมัชชารัฐสภาอาเซียน มาถึงประธานสมัชชารัฐสภาอาเซียน ผ่านทางสำนักงานเลขาธิการสมัชชารัฐสภาอาเซียน เพื่อดำเนินการต่อไป

อนึ่ง นายกิตติ วะสีนนท์ ประธานคณะกรรมการแถลงการณ์ร่วม ได้ประสานงานเรื่องนี้กับกระทรวงการต่างประเทศมาโดยตลอด และไม่ปรากฏว่าสถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำประเทศไทยได้ยกเรื่องนี้หารือกับกระทรวงการต่างประเทศแต่อย่างใด

ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น ในภูมิภาคเอเชียและเอเชียแปซิฟิก ประเทศที่อ้างกรรมสิทธิ์ในทะเลจีนใต้ ได้แก่ จีน เวียดนาม ฟิลิปปินส์ มาเลเซียและบรูไนดารุสซาลาม ซึ่งมีความสัมพันธ์อันดีกับประเทศไทยทั้งสิ้น ทั้งนี้ประเทศไทยในฐานะประเทศที่ไม่ได้อ้างกรรมสิทธิ์ (non-claimant state) จึงควรถือปฏิบัติตามแนวปฏิบัติที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายและยุทธศาสตร์ของไทยต่อประเด็นทะเลจีนใต้ โดยเน้นบทบาทสร้างสรรค์และเป็นมิตรกับทุกฝ่าย ใช้หลักสันติวิธี ยึดมั่นการดำเนินการระงับข้อพิพาทตามกฎหมายระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทางทะเล พ.ศ. ๒๕๒๕ และร่วมสนับสนุนการสร้างเสถียรภาพและความไว้วางใจในระดับยุทธศาสตร์ โดยใช้กรอบความร่วมมืออาเซียน-จีน เพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเจรจาจัดทำแนวปฏิบัติในทะเลจีนใต้ ตลอดจนการส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนในทะเลจีนใต้

(๕) การต่อต้านการก่อการร้ายและแนวคิดสุดโต่งที่นิยมความรุนแรง

การต่อต้านการก่อการร้ายในกรอบสหประชาชาติ

การก่อการร้ายกลายเป็นประเด็นสำคัญต่อประชาคมโลกในทันที ภายหลังจากเกิดเหตุการณ์ก่อการร้ายที่สหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๔๔ โดยที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติ (United Nations General Assembly – UNGA) ได้รับรองข้อมติ ที่ ๕๖/๑ และคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council – UNSC) ได้รับรองข้อมติที่ ๑๓๖๘ (ค.ศ. ๒๐๐๑) ในวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๔๔ เพื่อประณามการก่อการร้ายดังกล่าว โดยถือว่าการก่อการร้ายเป็นภัยคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ พร้อมทั้งเรียกร้องให้ประชาคมโลกร่วมกันนำตัวผู้กระทำความผิดและผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผู้ให้การพำพิงมาเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม (กระทรวงการต่างประเทศ, ๒๕๕๓)

ต่อมา คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ จึงได้รับรองข้อมติที่ ๑๓๗๓ (ค.ศ. ๒๐๐๑) เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๔๔ เพื่อกำหนดมาตรการต่าง ๆ ในการป้องกันและปราบปรามการก่อการร้าย ซึ่งประกอบด้วยมาตรการด้านการเงิน การเมือง การตรวจคนเข้าเมือง การแลกเปลี่ยน ข่าวกรอง และการเรียกร้องให้ประเทศสมาชิกสหประชาชาติเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการก่อการร้ายและพิธีสารที่เกี่ยวข้องของสหประชาชาติ โดยจัดตั้งคณะกรรมการต่อต้านการก่อการร้าย (UN Counter Terrorism Committee – CTC) และสำนักผู้บริหารด้านการต่อต้านการก่อการร้ายแห่งสหประชาชาติ (Counter Terrorism Executive Directorate – CTED) เป็นกลไกรองรับการดำเนินการตามข้อมติ (Counter-Terrorism Committee, n.d.)

ภายหลังจากนั้นเป็นเวลา ๕ ปี ที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติได้ให้การรับรองโดยฉันทามติต่อยุทธศาสตร์การต่อต้านการก่อการร้ายระดับโลกของสหประชาชาติ (UN Global Counter-Terrorism Strategy) ในปี ๒๕๔๙ ซึ่งเป็นเครื่องมือระดับโลกในการส่งเสริมความพยายามในการต่อต้านการก่อการร้ายทั้งในระดับชาติ ในระดับภูมิภาค และในระดับโลก ถือเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ที่ประเทศสมาชิกสหประชาชาติได้เห็นพ้องร่วมกันในการกำหนดแนวทางเชิงยุทธศาสตร์และเชิงปฏิบัติในการต่อสู้กับภัยการก่อการร้าย (United Nations Office of Counter-Terrorism, n.d. b) โดยยุทธศาสตร์ดังกล่าว ประกอบด้วย ๔ เสาหลักที่สำคัญในการแก้ไขปัญหา ดังนี้

๑) ขจัดสภาพปัญหาที่นำไปสู่การแพร่ขยายของการก่อการร้าย (Addressing the conditions conducive to the spread of terrorism)

๒) มาตรการในการป้องกันและปราบปรามการก่อการร้าย (Measures to prevent and combat terrorism)

๓) มาตรการเสริมสร้างศักยภาพประเทศต่าง ๆ ในการป้องกันและปราบปรามการก่อการร้าย และส่งเสริมบทบาทของระบบสหประชาชาติในเรื่องดังกล่าว (Measures to build states' capacity to prevent and combat terrorism and to strengthen the role of the United Nations system in that regard)

๔) มาตรการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและหลักนิติธรรมซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานในการต่อต้านการก่อการร้าย (Measures to ensure respect for human rights for all and the rule of law as the fundamental basis for the fight against terrorism)

ทั้งนี้ ที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติจะทำการทบทวนยุทธศาสตร์การต่อต้านการก่อการร้ายระดับโลกของสหประชาชาติในทุก ๆ สองปี ซึ่งทำให้เอกสารนี้มีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นในการแก้ไขปัญหาตามแต่ที่ประเทศสมาชิกจะกำหนดในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างไรก็ดี เนื่องจากสถานการณ์การระบาดใหญ่ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙) ที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติได้มีมติเมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๓ ให้เลื่อนการพิจารณาทบทวนทุกสองปีของยุทธศาสตร์ดังกล่าวในรอบที่ ๗ ออกไปในช่วงการประชุมสามัญ สมัยที่ ๗๕ โดยมีกรอบการพิจารณาในการปรับปรุงยุทธศาสตร์ให้สะท้อนถึงการครบรอบ ๗๕ ปี แห่งการก่อตั้งสหประชาชาติ และการครบรอบ ๑๕ ปี ของการรับรองข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ ๑๓๗๓ (ค.ศ. ๒๐๐๑)

อนึ่ง ในปี ๒๕๖๐ ที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติได้รับรองข้อมติซึ่งส่งผลให้เกิดการปฏิรูปองค์กร และได้มีการจัดตั้งสำนักงานต่อต้านการก่อการร้ายแห่งสหประชาชาติ (United Nations Office of Counter-Terrorism – UNOCT) ขึ้นเป็นหน่วยงานเพื่อส่งเสริมประเทศสมาชิกในการนำยุทธศาสตร์การต่อต้านการก่อการร้ายระดับโลกของสหประชาชาติไปปฏิบัติ โดยทำงานร่วมกับคณะกรรมการต่อต้านการก่อการร้ายอย่างใกล้ชิด (United Nations Office of Counter-Terrorism, n.d. a)

การต่อต้านการก่อการร้ายและแนวคิดสุดโต่งที่นิยมความรุนแรงในเวทีรัฐสภาระหว่างประเทศ

สหภาพรัฐสภา (Inter-Parliamentary Union – IPU) นับเป็นองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศระดับโลกที่มีบทบาทนำในการเป็นกระบอกเสียง สร้างมิติของภาครัฐสภา ในการต่อต้านการก่อการร้ายและแนวคิดสุดโต่งที่นิยมความรุนแรง ในฐานะหุ้นส่วนความร่วมมือที่สำคัญของสหประชาชาติ โดยคำว่า “การก่อการร้าย” (terrorism) ได้เริ่มปรากฏในเวทีการประชุมสหภาพรัฐสภาเป็นครั้งแรกเมื่อปี ๒๕๖๘ ในคราวการประชุมครั้งที่ ๒๓ ณ กรุงวอชิงตัน สหรัฐอเมริกา (Inter-Parliamentary Union, n.d. a)

ในปี ๒๕๖๐ สหภาพรัฐสภาได้ก่อตั้งคณะที่ปรึกษาระดับสูงว่าด้วยการต่อต้านการก่อการร้ายและแนวคิดสุดโต่งที่นิยมความรุนแรง (High-Level Advisory Group on Countering Terrorism and Violent Extremism) เพื่อเป็นจุดประสานงานระดับโลกของการดำเนินกิจการภาครัฐสภาที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการก่อการร้าย อันประกอบไปด้วยสมาชิกรัฐสภาผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านที่เกี่ยวข้อง คณะที่ปรึกษานี้ปฏิบัติหน้าที่ในการประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภาและรายงานต่อคณะมนตรีบริหารสหภาพรัฐสภา (Inter-Parliamentary Union, n.d. b)

หนึ่งในภารกิจที่สำคัญของคณะที่ปรึกษาระดับสูงว่าด้วยการต่อต้านการก่อการร้ายและแนวคิดสุดโต่งที่นิยมความรุนแรงของสหภาพรัฐสภา คือการกำกับการบริหารโครงการความร่วมมือระหว่างสหภาพรัฐสภา สำนักงานต่อต้านการก่อการร้ายแห่งสหประชาชาติ และสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่ง

สหประชาชาติ (United Nations Office on Drugs and Crimes – UNODC) ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามบันทึกความร่วมมือระหว่างสามองค์กรเพื่อสถาปนาความร่วมมือระหว่างสหภาพรัฐสภาและสหประชาชาติอย่างเป็นระบบ และสนับสนุนการนำความรู้และประสบการณ์จากสมาชิกรัฐสภานานาชาติไปสู่การปฏิบัติงานของหน่วยงานสหประชาชาติ โดยโครงการดังกล่าวจะช่วยส่งเสริมการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องผ่านความร่วมมือจากภาครัฐสภาทั้งในระดับประเทศและในระดับภูมิภาค

ในภาคปฏิบัติ ความร่วมมือข้างต้นนั้นหมายรวมถึงการจัดการประชุมภาคีรัฐสภาระดับโลกกว่าด้วยการต่อต้านการก่อการร้าย การจัดตั้งเครือข่ายภาครัฐสภาระดับโลกของสมาชิกรัฐสภาผู้ปฏิบัติหน้าที่ในคณะกรรมการด้านที่เกี่ยวข้อง การจัดงานสัมมนาเพื่อเสริมสร้างศักยภาพสำหรับสมาชิกรัฐสภาทั้งในประเทศและในระดับภูมิภาค และการพัฒนาฐานข้อมูลกฎหมายนานาชาติเกี่ยวกับการต่อต้านการก่อการร้าย รวมถึงการจัดประชุมเสมือนจริงในอนาคต

การต่อต้านการก่อการร้ายและแนวคิดสุดโต่งที่นิยมความรุนแรง : บทบาทของรัฐสภาไทย

คณะผู้แทนรัฐสภาไทย ประกอบด้วย นายอันวาร์ สาและ ประธานคณะกรรมการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา สมาชิกผู้แทนราษฎร และพลเอก สุรพงษ์ สุวรรณอัตถ์ รองประธานคณะกรรมการต่างประเทศ คนที่สอง วุฒิสภา ได้เดินทางไปเข้าร่วมการประชุมระดับภูมิภาคของสหภาพรัฐสภาและสหประชาชาติว่าด้วยบทบาทของสมาชิกรัฐสภาในการป้องกันและต่อต้านการก่อการร้ายและการขจัดสภาพปัญหาที่นำไปสู่การก่อการร้ายในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (IPU-UN Regional Conference on the role of parliamentarians in preventing and countering terrorism and addressing conditions conducive to terrorism in the Asia-Pacific region) ระหว่างวันที่ ๓๐ กันยายน – ๔ ตุลาคม ๒๕๖๒ ณ โรงแรมเดอะ-มาเจสติก กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย ซึ่งสมาชิกผู้แทนราษฎรมาเลเซียเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม โดยมีนายอนุศาสน์ สุวรรณมงคล สมาชิกวุฒิสภา เดินทางไปเข้าร่วมการประชุมในฐานะผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการสามัญสหภาพรัฐสภาว่าด้วยสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศด้วย

การประชุมดังกล่าวจัดขึ้นภายใต้โครงการความร่วมมือระหว่างสหภาพรัฐสภา สำนักงานต่อต้านการก่อการร้ายแห่งสหประชาชาติ และสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีเสวนาเกี่ยวกับประเด็นท้าทายสำหรับรัฐสภาในด้านการต่อต้านการก่อการร้ายและการหลีกเลี่ยงปัญหาแนวคิดสุดโต่งที่นิยมความรุนแรงที่จะนำไปสู่การก่อการร้าย ตลอดจนมาตรการที่เหมาะสมในการรับมือกับประเด็นท้าทายเหล่านั้น โดยมีกลุ่มเป้าหมายหลักของการประชุมคือสมาชิกรัฐสภาจากประเทศสมาชิกสหภาพรัฐสภาที่อยู่ในกลุ่มภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (Asia-Pacific Group – APG) ซึ่งเป็นหนึ่งในกลุ่มภูมิภาคทั้ง ๖ กลุ่มของสหภาพรัฐสภา การประชุมระดับภูมิภาคดังกล่าวมีผลลัพธ์การประชุมซึ่งมุ่งเน้นความสำคัญของสมาชิกรัฐสภาในการส่งเสริมการลงนามให้สัตยาบันเข้าร่วมเป็นภาคีของกรอบกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง การจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้เพียงพอเหมาะสมสำหรับการ

ดำเนินการในเรื่องนี้ รวมถึงการตรากฎหมายเพื่อเป็นกรอบการดำเนินการภายในประเทศ (เลขานุการคณะผู้แทนรัฐสภาไทยฯ, ๒๕๖๒) โดยมีประเด็นที่ได้รับการกล่าวถึง ดังนี้

๑) กรอบกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการก่อการร้าย ความจำเป็นในการปรับปรุงกฎหมายภายในประเทศ และกลไกและยุทธศาสตร์ในระดับภูมิภาคที่มีอยู่ในปัจจุบัน ทั้งในด้านการรับมือปัญหานักกรบก่อการร้ายต่างชาติและการสนับสนุนทางการเงินแก่กลุ่มผู้ก่อการร้าย โดยที่ประชุมได้เสนอแนะแนวทางสำหรับสมาชิกรัฐสภาในการต่อต้านการก่อการร้าย ประกอบด้วย การตรากฎหมายที่จำเป็นสำหรับการดำเนินการตามพันธกรณีของกรอบกฎหมายระหว่างประเทศ การตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลในการดำเนินการตามพันธกรณีดังกล่าว และการเสริมสร้างความเป็นเอกภาพของกฎหมายทั้งในระดับภูมิภาคและในระดับโลกเพื่อให้เกิดความสอดคล้องในการดำเนินการร่วมกัน

๒) การจัดทำฐานข้อมูลกฎหมายว่าด้วยการต่อต้านการก่อการร้ายของนานาประเทศ (Counter-Terrorism Legal Databases) ที่จัดทำขึ้นภายใต้โครงการความร่วมมือระหว่างทั้งสามองค์กรดังกล่าว ทั้งนี้โครงการดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งในโครงการจัดทำฐานข้อมูลกฎหมายและทรัพยากรด้านอาชญากรรม (Sharing Electronic Resources and Law on Crime: SHERLOC) ซึ่งเป็นการดำเนินการตามกรอบกฎหมายระหว่างประเทศด้านอาชญากรรมและการก่อการร้ายของสหประชาชาติหลายฉบับ

๓) การเสริมสร้างการบริหารจัดการความมั่นคงชายแดนตามยุทธศาสตร์การต่อต้านการก่อการร้ายระดับโลกของสหประชาชาติ (UN Global Counter-Terrorism Strategy) ซึ่งสหประชาชาติได้จัดทำแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practices) ๑๕ ข้อ สำหรับประเทศสมาชิกเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการความมั่นคงชายแดน โดยเฉพาะการจัดการเพื่อป้องกันปัญหาอันเนื่องมาจากกลุ่มนักกรบก่อการร้ายต่างชาติ

๔) โครงการจัดการข้อมูลการเดินทางบุคคลเพื่อเฝ้าระวังผู้ก่อการร้ายของสหประชาชาติ (UN Countering Terrorist Travel Programme) ซึ่งเป็นโครงการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการสอดส่องเฝ้าระวังผู้ก่อการร้ายที่เดินทางข้ามแดน โดยเฉพาะการข้ามแดนด้วยการโดยสารเครื่องบิน ผ่านการใช้ระบบ Advance Passenger Information (API) และระบบ Personal Name Record (PNR) โดยโครงการดังกล่าวยังคงประสบปัญหาการเข้าร่วมโครงการจากสมาชิก ซึ่งที่ประชุมเสนอให้สมาชิกรัฐสภาเป็นผู้แสดงบทบาทนำในการเสนอรัฐบาลให้เข้าร่วมโครงการดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยได้เข้าร่วมโครงการดังกล่าวอย่างครบถ้วนแล้ว

๕) ยุทธศาสตร์ด้านการดำเนินคดีตามกฎหมาย การฟื้นฟู และการกลับคืนสู่สังคม สำหรับกลุ่มนักกรบก่อการร้ายต่างชาติ ตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ที่มุ่งเน้นไปที่การส่งเสริมให้กลุ่มดังกล่าวสามารถกลับคืนสู่สังคมได้โดยวิธีการที่ประนีประนอม อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นท้าทายในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ดังกล่าว โดยเฉพาะปัญหาจากการดำเนินการภายในประเทศที่แตกต่างกันไปตามหลักการและแนวคิดที่แตกต่างกันของกระบวนการยุติธรรมในแต่ละประเทศ ซึ่งแนวทางการกำหนดรูปแบบแผนการฟื้นฟูและการกลับคืนสู่สังคมสำหรับกลุ่มผู้มีความคิดสุดโต่งที่นิยมความรุนแรงนั้น จำเป็นต้องได้รับ

การประเมินและวางแผนกำหนดรูปแบบที่แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล เนื่องด้วยสภาพปัญหาที่แตกต่างกัน ทั้งในด้านวิถีชีวิต การศึกษา คุณภาพชีวิต ครอบครัว ตลอดจนแรงจูงใจในการก่อเหตุที่มีความแตกต่างกันในแต่ละกรณี ซึ่งจะเป็นสิ่งที่กำหนดรูปแบบของกิจกรรมที่จะดำเนินการ อาทิ การฝึกอบรมอาชีพ การใช้หลักธรรมของศาสนา กีฬา หรือการส่งเสริมความสัมพันธ์ในครอบครัว

๖) การกำหนดแนวทางการคุ้มครองสิทธิของเหยื่อจากการก่อการร้าย ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับหลักการสิทธิมนุษยชนสากล ได้แก่ ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต การได้รับความยุติธรรมอย่างเท่าเทียม และการเยียวยาชดเชยที่เหมาะสม นอกจากนี้ การรับฟังเสียงจากเหยื่อผู้ประสบภัยการก่อการร้ายถือเป็นวิธีที่สำคัญในการสร้างแรงผลักดันในการตัดสินใจเชิงนโยบายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของเหยื่อ ซึ่งสมาชิกรัฐสภาในฐานะผู้แทนประชาชนจะต้องเป็นกระบอกเสียง หรือสร้างพื้นที่ให้กับเหยื่อในการได้เรียกร้องการได้รับความยุติธรรม

๗) การให้ความสำคัญต่อบทบาทของสตรีกับการกำหนดนโยบายในการป้องกันแนวคิดสุดโต่งที่นิยมความรุนแรง โดยเน้นย้ำถึงความจำเป็นในการให้สตรีมีส่วนร่วมในกระบวนการวางนโยบายดังกล่าวของประเทศ ตลอดจนการกำหนดนโยบายโดยคำนึงถึงความเท่าเทียมระหว่างเพศ เนื่องจากข้อมูลเชิงสถิติเกี่ยวกับเพศของผู้เข้าใช้อินเทอร์เน็ตที่มีความเสี่ยงที่จะกลายเป็นผู้ฝึกฝนแนวคิดสุดโต่งที่นิยมความรุนแรงนั้นแสดงให้เห็นว่ามีกลุ่มเสี่ยงที่เป็นสตรีอยู่ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ทั้งในมาเลเซีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ ขณะที่อิทธิพลของสตรีในครอบครัวก็มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการลดการแพร่ขยายของแนวคิดสุดโต่งที่นิยมความรุนแรงในระดับครอบครัว

๘) การเสริมพลังเยาวชนเพื่อการป้องกันแนวคิดสุดโต่งที่นิยมความรุนแรง ซึ่งมีหลักฐานที่แสดงถึงความพยายามของกลุ่มผู้ก่อการร้ายในการเผยแพร่แนวคิดหัวรุนแรงโดยมีกลุ่มเป้าหมายหลักเป็นเยาวชน ซึ่งประกอบกับสภาพปัญหาทางสังคมโดยเฉพาะการสร้างค่านิยมในครอบครัวในทางที่ผิดจนนำไปสู่การเข้าร่วมกลุ่มผู้ก่อการร้าย โดยยกตัวอย่างความสำเร็จของเยาวชนผู้เคยตัดสินใจเข้าร่วมกลุ่มผู้ก่อการร้ายที่กลับใจและตัดสินใจที่จะทำงานร่วมกับสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติในการเผยแพร่เรื่องราวของตนเพื่อเป็นแรงบันดาลใจให้กับเยาวชนมิให้หลงผิดและฝึกฝนที่จะเข้าร่วมกับกลุ่มผู้ก่อการร้าย

๙) การต่อต้านการเผยแพร่แนวคิดหัวรุนแรงผ่านการเล่าเรื่อง (narrative) ในสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อแสวงหาแนวร่วมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มผู้ก่อการร้าย โดยกลุ่มผู้ก่อการร้ายมักใช้การทำให้เชื่อว่าความรุนแรงเป็นเพียงทางเลือกเดียวในการแก้ไขสภาพปัญหาที่สังคมกำลังเผชิญอยู่ แนวทางในการต่อต้านการกระทำดังกล่าวคือการใช้วิธีการเล่าเรื่องเพื่อหักล้างกับชุดความคิดดังกล่าว ได้แก่ การชี้ให้เห็นว่าการใช้ความรุนแรงไม่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหา การชี้ให้เห็นภาพของผลลัพธ์จากการใช้ความรุนแรงเพื่อให้เกิดความรู้สึกที่ไม่ยอมรับการใช้ความรุนแรง และการเสนอทางเลือกอื่นที่สามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาได้อย่างแท้จริง

๑๐) การใช้อุดมการณ์ทางศาสนาในทางที่ผิด และการบิดเบือนหลักธรรมของศาสนาเพื่อการแสวงหาแนวร่วมของกลุ่มผู้ก่อการร้าย โดยยกตัวอย่างกรณีของการเผยแพร่หนังสือที่มีเนื้อหาในการคัมภีร์ของศาสนาอิสลามเพื่อใช้ประโยชน์ในการสร้างความเกลียดชังแก่ผู้หลงผิดและเผยแพร่แนวคิดสุดโต่งที่นิยม

ความรุนแรงจนนำไปสู่การเข้าร่วมกลุ่มผู้ก่อการร้าย ซึ่งการศึกษาและการให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องใน
หลักการของศาสนาถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการต่อสู้กับการใช้อุดมการณ์ทางศาสนาในทางที่ผิดดังกล่าว

ภายหลังจากเสร็จสิ้นภารกิจการประชุม คณะผู้แทนรัฐสภาไทยในการประชุมดังกล่าวได้
ดำเนินการจัดทำรายงานสรุปผลการปฏิบัติภารกิจของคณะผู้แทนรัฐสภาไทยในการประชุมระดับภูมิภาค
สหภาพรัฐสภาและสหประชาชาติว่าด้วยบทบาทของสมาชิกรัฐสภาในการป้องกันและต่อต้านการก่อการร้าย
และการขจัดสภาพปัญหาที่นำไปสู่การก่อการร้ายในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ตลอดจนเผยแพร่สรุปผลการ
ปฏิบัติภารกิจดังกล่าว ผ่านช่องทางต่าง ๆ ของรัฐสภา เพื่อใช้เป็นประโยชน์ภายในวงงานรัฐสภาต่อไป

บทสรุป

การสร้างความร่วมมือในกรอบรัฐสภาเพื่อสนับสนุนหรือแก้ปัญหา ในประเด็นความมั่นคงที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายที่ ๑๖ ของสหประชาชาติ เรื่อง “ความสงบสุข ยุติธรรมและสถาบันที่เข้มแข็ง” ได้แก่ (๑) การแก้ไขสถานการณ์โรฮิงจาในรัฐยะไข่ สหภาพเมียนมา (๒) การเสริมสร้างสันติภาพในคาบสมุทรเกาหลี (๓) การเสริมสร้างสันติภาพในตะวันออกกลาง (๔) การจัดการความขัดแย้งในทะเลจีนใต้ และ (๕) การต่อต้านการก่อการร้ายและลัทธิสุดโต่งที่นิยมความรุนแรง ถือเป็นภารกิจงานหนึ่งของฝ่ายนิติบัญญัติในเวทีระหว่างประเทศในการสนับสนุนฝ่ายรัฐบาลในการมุ่งให้เกิดความมั่นคง ความสงบสุขและสันติภาพ ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ ๑๖ ทั้งนี้ การแลกเปลี่ยนที่รวมถึงการแลกเปลี่ยนทรรศนะในเวทีต่าง ๆ ย่อมทำให้ฝ่ายรัฐสภามีความตระหนักยิ่งขึ้นถึงความสำคัญของเป้าหมายที่ ๑๖ ของสหประชาชาติ ทั้งในกรอบระหว่างประเทศ รวมถึงการนำมาปรับใช้ในระดับประเทศ แม้ว่าอำนาจหน้าที่พันธกิจของฝ่ายรัฐสภามีความแตกต่างกับรัฐบาลเนื่องจากเป็นส่วนผลักดันในด้านการตรากฎหมาย อย่างไรก็ตาม การผลักดันเป้าหมายข้างต้นในระดับประเทศ ควรเป็นการสร้างความร่วมมือระหว่างทั้งภาครัฐบาล รัฐสภา เอกชน ตลอดจนสังคมและชุมชนในประเทศ ซึ่งในภารกิจของรัฐสภานั้น หากสมาชิกรัฐสภามีความตระหนักถึงความสำคัญของประเด็นต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อเป้าหมายที่ ๑๖ ย่อมเป็นส่วนที่สำคัญต่อรัฐสภาในกระบวนการพิจารณาเนื้อหาและบทบัญญัติของร่างกฎหมายต่าง ๆ ที่เสนอโดยฝ่ายรัฐบาล รวมถึงยังสามารถทำหน้าที่ตรวจสอบ ตลอดจนให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะต่อการทำงานของรัฐบาลเพื่อสนับสนุนให้เกิดการดำเนินการตามเป้าหมายที่ ๑๖ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนภายในประเทศในประเด็นดังกล่าวอย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

กระทรวงการต่างประเทศ. (๒๕๕๓). การต่อต้านการก่อการร้ายในกรอบสหประชาชาติ (Counter-Terrorism).

สืบค้นเมื่อ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๔ จาก

<https://www.mfa.go.th/th/content/5d5bcc1b15e39c3060009f9b?cate=5d5bcb4e15e39c306000684f>

กระทรวงการต่างประเทศ. (๒๕๕๕). การประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงใน

ภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum - ARF). สืบค้นเมื่อ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๔ จาก

<https://www.mfa.go.th/th/content/5d5bcc2715e39c306000a358?cate=5d5bcb4e15e39c3060006872>

ไชยวัฒน์ คำชู. (๒๕๖๑). อนาคตของสันติภาพคาบสมุทรมุทระกาหลี. สืบค้นเมื่อ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๔

จาก <https://www.chula.ac.th/cuinside/8084/>

บีบีซีไทย. (๒๕๖๐). รู้จัก "ศัพท์การเมือง" ที่มีใช้ในเกาหลีเหนือ. สืบค้นเมื่อ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๔

จาก <https://www.bbc.com/thai/international-41621773>

บีบีซีไทย. (๒๕๖๒). ทรัมป์ คิม พบกันอีกครั้งที่เขตปลอดทหารระหว่างสองเกาหลี. สืบค้นเมื่อ ๒๔ เมษายน

๒๕๖๔ จาก <https://www.bbc.com/thai/international-48816202>

บีบีซีไทย. (๒๕๖๔). ทะเลจีนใต้ จุดยุทธศาสตร์ที่หลายชาติแย่งกันครอบครอง. สืบค้นเมื่อ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๔

จาก <https://www.bbc.com/thai/international-56461377>

ประชาไท. (๒๕๖๒). เหลียวหลัง แลหน้า สันติภาพคาบสมุทรมุทระกาหลีใน ๔๔ ปีสัมพันธไทย-เกาหลีเหนือ.

สืบค้นเมื่อ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๔ จาก <https://prachatai.com/journal/2019/06/83022>

ปิติ ศรีแสงนาม. (๒๕๖๒). ชัมมิต คิม-ปูติน สู่อุบัติความหวังการเจรจา ๖ ฝ่ายเวอร์ชัน ๒.๐ เพื่อสันติภาพบน

คาบสมุทรมุทระกาหลี. สืบค้นเมื่อ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๔ จาก <https://thestandard.co/kim-jong-un-vladimir-putin-summit-4/>

ผศ.ดร. มาโนชญ์ อารีย์. (๒๕๖๓). จากคำประกาศ 'บัลโฟร์' ถึง 'ข้อตกลงแห่งศตวรรษ' ส่องแผนสันติภาพทรัมป์ที่อาจ

เขย่าสันติภาพตะวันออกกลาง. สืบค้นเมื่อ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๔ จาก

<https://www.thestandard.co/balfour-declaration/>

ฝ่ายเลขานุการคณะผู้แทนสถานิติบัญญัติแห่งชาติ. (๒๕๖๐). รายงานการประชุมคณะกรรมาธิการว่าด้วยสังคม

และวัฒนธรรมของสมัชชารัฐสภาเอเชีย (APA). สืบค้นเมื่อ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔ จาก

https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/more_news.php?offset=100&cid=3659&filename=index

ฝ่ายเลขานุการคณะผู้แทนสถานิติบัญญัติแห่งชาติ. (๒๕๖๐). รายงานการประชุมรัฐสภาระดับโลกว่าด้วยการ

พัฒนาที่ยั่งยืน(World Parliamentary Forum on Sustainable Development - WPFSD).

สืบค้นเมื่อ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๔ จาก

https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/more_news.php?offset=100&cid=3659&filename=index

ฝ่ายเลขานุการคณะผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ. (๒๕๖๑). รายงานการประชุมประจำปีรัฐสภาภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ ๒๖ (*The 26th Annual Meeting of the Asia–Pacific Parliamentary Forum: APPF*). สืบค้นเมื่อ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔ จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/more_news.php?offset=100&cid=3659&filename=index

ฝ่ายเลขานุการคณะผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ. (๒๕๖๑). รายงานการประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ ๑๓๗ และการประชุมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง. สืบค้นเมื่อ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔ จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=49068&filename=interparliament2

ฝ่ายเลขานุการคณะผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ. (๒๕๖๒). รายงานการประชุมประจำปีรัฐสภาภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ ๒๗ (*The 27th Annual Meeting of the Asia–Pacific Parliamentary Forum: APPF*). กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

ฝ่ายเลขานุการคณะผู้แทนรัฐสภาไทย. (๒๕๖๓). รายงานการประชุมประจำปีรัฐสภาภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ ๒๘ (*The 28th Annual Meeting of the Asia–Pacific Parliamentary Forum : APPF*). กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

พันธวัช นาคสุข. (๒๕๖๓). สหรัฐอเมริกาส่งกองทัพเข้าร่วมสงครามเกาหลี ผ่านมติสหประชาชาติอย่างเอกฉันท์. สืบค้นเมื่อ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๔ จาก https://www.silpa-mag.com/history/article_34835

พิราภรณ์ นภักศรชัยนันท์. (๒๕๖๒). รายงานการประชุมคณะกรรมการแถลงการณ์ร่วมในการประชุมใหญ่สมัชชารัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ ๔๐. ใน สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, รายงานการประชุมใหญ่สมัชชารัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ ๔๐ (*40th General Assembly of the ASEAN Inter-Parliamentary Assembly*). กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

เลขานุการคณะผู้แทนรัฐสภาไทย. (๒๕๖๒). สรุปภารกิจของคณะผู้แทนรัฐสภาไทยในการประชุมระดับภูมิภาคของสหภาพรัฐสภาและสหประชาชาติว่าด้วยบทบาทของสมาชิกรัฐสภาในการป้องกันและต่อต้านการก่อการร้าย และการขจัดสภาพปัญหาที่นำไปสู่การก่อการร้ายในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกระหว่างวันที่ ๓๐ กันยายน – ๔ ตุลาคม ๒๕๖๒ ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย. สืบค้นเมื่อ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๔ จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=63246&filename=IPU_report

วิเชียร อินทะสี. (๒๕๔๐). การสร้างสันติภาพในคาบสมุทรเกาหลีภายหลังการลงนามความตกลงเบื้องต้นเหนือ-ใต้ ปี ๑๙๙๒. สืบค้นเมื่อ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๔ จาก <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/easttu/article/view/51347/42516>

วีโอเอไทย. (๒๕๖๑). การตีความ “ลดอาวุธนิวเคลียร์” ต่างกันระหว่างเกาหลีเหนือและสหรัฐฯ อาจบั่นทอนการเจรจาหยุด. สืบค้นเมื่อ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๔ จาก <https://www.voathai.com/a/korea-denuclearization-ro/4312688.html>

สถานทูตสหรัฐอเมริกา และสถานกงสุลในประเทศไทย. (๒๕๖๑). *คำแถลงการณ์ร่วมของประธานาธิบดีทรัมป์และประธานคิม จอง อึน ณ การประชุมสุดยอดที่ประเทศสิงคโปร์*. สืบค้นเมื่อ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๔ จาก <https://th.usembassy.gov/th/joint-statement-president-donald-j-trump-united-states-america-chairman-kim-jong-un-democratic-peoples-republic-korea-singapore-summit-th/>

สถานทูตสหรัฐอเมริกา และสถานกงสุลในประเทศไทย. (๒๕๖๑). *คำแถลงจากเลขาธิการโฆษกรัฐบาลเกี่ยวกับการปล่อยตัวชาวอเมริกันสามคน*. สืบค้นเมื่อ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๔ จาก <https://th.usembassy.gov/th/statement-from-the-press-secretary-on-the-release-of-three-americans-th/>

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย: ทีดีอาร์ไอ. (๒๕๖๐). *สำรวจสถานะ การพัฒนาที่ยั่งยืน “เป้าหมายที่ ๑๖” ภัยแล้งสำคัญสู่ทุกเป้าหมาย*. สืบค้นเมื่อ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๔ จาก <https://tdri.or.th/2017/07/interviews-sdgs-goal-16/>

สหประชาชาติ ประเทศไทย. (ไม่ระบุปี). *เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 16 สันติภาพ ยุติธรรม และสถาบันที่เข้มแข็ง*. สืบค้นจาก <https://thailand.un.org/th/sdgs/16>

สำนักข่าวกรองแห่งชาติ. (๒๕๔๙). *เกาหลีเหนือพร้อมกลับเข้าร่วมการเจรจา ๖ ฝ่ายเพื่อยุติปัญหานิวเคลียร์*. สืบค้นเมื่อ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๔ จาก <https://www.nia.go.th/nia/content/showsubdetail.asp?fdcode=,,,3116212167111211&dsc=&fmid=0010006501015002%2F491129%2D00009>

สำนักนายกรัฐมนตรี. (๒๕๖๓). *ถ้อยแถลงนายกรัฐมนตรี ในการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก ครั้งที่ ๑๕*. สืบค้นเมื่อ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๔ จาก <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/36812>

สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2562). *รายงานการประชุมใหญ่-สมัชชารัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ ๔๐ (40th General Assembly of the ASEAN Inter-Parliamentary Assembly)*. กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. *เอกสารวิชาการเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสถาบันนิติบัญญัติของสำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ ที่งานด้านการเมือง : สถานการณ์รัฐยะไข่ในบริบทรัฐสภาระหว่างประเทศ*. สืบค้นเมื่อ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔ จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=70867&filename=index

สุทธิชัย หยุ่น. (๒๕๖๓). *ภารกิจลับคิสซิงเจอร์ เบิกทางให้นิกสันเจอเหมา*. สืบค้นเมื่อ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๔ จาก https://www.matichonweekly.com/column/article_384655

องค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ Inter Parliamentary Affairs. (๒๕๕๙). *สหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก (Asian - Pacific Parliamentarians' Union)*. สืบค้นเมื่อ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๔ จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_news.php?nid=35208&filename

อักษรศักดิ์ ชัยปะละ. (๒๕๖๐). *เส้นทางตอนใต้ของผู้อพยพชาวเกาหลีเหนือ : พลวัตและปัญหา.*

สืบค้นเมื่อ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๔ จาก

<http://www.library.polsci.chula.ac.th/dl/ea59e47e43fbe879dc5365030a12968f>

อุศณา พิรานนท์. (๒๕๕๖). *การบริหารจัดการแผนอพยพคนไทยในต่างประเทศ กรณีศึกษาสถานการณ์*

ตึงเครียดในคาบสมุทรเกาหลี. สืบค้นเมื่อ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๔ จาก <https://image.mfa.go.th/mfa/0/yZ0EO327fd/nbt/nbt5/IS/IS5005.pdf>

APPF President. (2021). *Documents Library: Resolution on Peace in Korean Peninsula.*

Retrieved April 25, 2021 from https://appfpresident.org/?page_id=5631

Aljazeera. (2021). *Organisation of Islamic Cooperation rejects Trump peace plan.* Retrieved May 6,

2021 from <https://www.aljazeera.com/news/2020/02/03/organisation-of-islamic-cooperation-rejects-trump-peace-plan/>

ASIAN-PACIFIC PARLIAMENTARIANS' UNION. (2003). *PROCEEDINGS THE 36TH GENERAL*

ASSEMBLY AND 70TH COUNCIL MEETING.

Retrieved May 7, 2021 from https://www.appu-cs.org/pdf/04E_36TH_GENERAL_ASSEMBLY.pdf

ASIAN-PACIFIC PARLIAMENTARIANS' UNION. (2016). *PROCEEDINGS THE 46TH GENERAL*

ASSEMBLY AND 80TH COUNCIL MEETING.

Retrieved May 7, 2021 from https://www.appu-cs.org/pdf/46th_GA_Proceedings.pdf

Counter-Terrorism Committee. (n.d.). *About the Counter-Terrorism Committee.* Retrieved from

<https://www.un.org/sc/ctc/about-us/>

Inter-Parliamentary Union. (2006). *THE ANNOUNCEMENT BY THE DEMOCRATIC PEOPLE'S*

REPUBLIC OF KOREA OF ITS NUCLEAR WEAPONS TEST AND THE STRENGTHENING OF THE NUCLEAR NON-PROLIFERATION REGIME.

Retrieved May 7, 2021 from <http://archive.ipu.org/conf-e/115/115emrg.htm>

Inter-Parliamentary Union. (2017). *Results of the 137th IPU Assembly.* Retrieved May 3, 2021,

from <http://archive.ipu.org/conf-e/137/results.pdf>

Inter-Parliamentary Union. (2019). *Statutes and Rules of the IPU.* Retrieved May 3, 2021,

from <https://www.ipu.org/about-ipu/statutes-and-rules-ipu>

Inter-Parliamentary Union. (2021). *Stop the violence and forced displacement of the Rohingya.*

Retrieved May 3, 2021, จาก <https://www.ipu.org/news/news-in-brief/2017-09/stop-violence-and-forced-displacement-rohingya>

Inter-Parliamentary Union. (n.d.). *Countering terrorism and violent extremism.* Retrieved from

<https://www.ipu.org/our-impact/peacebuilding/countering-terrorism-and-violent-extremism>

Inter-Parliamentary Union. (n.d.). *High-Level Advisory Group on Countering Terrorism and Violent Extremism*. Retrieved from

<https://www.ipu.org/about-ipu/structure-and-governance/governing-council/high-level-advisory-group-countering-terrorism-and-violent-extremism>

Inter-Parliamentary Union. (2021). *About us*.

Retrieved May 7, 2021 from <https://www.ipu.org/about-us>

Michael George DeSombre. (2021). *America's Oldest Asian Ally, Overlooked*.

Retrieved April 29, 2021 from <https://www.wsj.com/articles/americas-oldest-asian-ally-overlooked-11618007869>

Middleeastmonitor. (2020). *Major Arab states support, Turkey rejects deal of the century*. Retrieved

May 7, 2021 from <https://www.middleeastmonitor.com/20200129-major-arab-states-support-turkey-rejects-deal-of-the-century/>

The Guardian. (2019). *Korean peninsula will be united by 2045, says Seoul amid Japan row*.

Retrieved April 27, 2021 from

<https://www.theguardian.com/world/2019/aug/15/korean-peninsula-will-be-united-by-2045-says-seoul-amid-japan-row>

Umar A Farooq. (2020). *Trump says Jerusalem will be 'Israel's undivided capital' as he unveils controversial plan*. Retrieved May 5, 2021 from

<https://www.middleeasteye.net/news/deal-of-century-Israel-Palestine>

United Nations Office of Counter-Terrorism. (n.d). *About us*. Retrieved from

<https://www.un.org/counterterrorism/about>

United Nations Office of Counter-Terrorism. (n.d). *UN Global Counter-Terrorism Strategy*.

Retrieved from <https://www.un.org/counterterrorism/un-global-counter-terrorism-strategy>

United Nations Thailand. (2021). *Sustainable Development Goal*. Retrieved May 6, 2021 from

<http://www.un.or.th/th/un-thailand-sdgs-survey-2/>